



CASES

Abuzul la copii în sport:

Child abuse in sport :European Statistics (CASES)

Prevalența și caracteristicile diferitelor forme de abuz și neglijare la copii în sport în și în afara sportului în România

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



INTRODUCERE

- I.Contextul proiectului
- II.Contextul european
- III.Situația din România



- Proiectul Erasmus “Child Abuse in Sport-European Statistics” (CASES) a fost construit pe baza unui parteneriat de colaborare între universități, institute de cercetare și organizații sportive din 6 țări europene (Austria, Belgia, Germania, România, Spania, Marea Britanie).
- Echipa proiectului a cuprins profesioniști de nivel academic, din aceste țări, din domenii precum sociologia sportului, sănătate publică, știința sportului, biostatistică, psihiatrie, pedagogie.
- Proiectul a fost coordonat la nivel European de Prof. dr. Mike Hartill de la Universitatea Edge Hill din Marea Britanie.
- INSMC a participat în acest proiect pe baza expertizei sale în cercetarea epidemiologică a diferitelor forme de abuz și neglijare la copii precum și a publicațiilor realizate pe aceasta temă în reviste și cărți apărute la edituri de înalt prestigiu științific internațional.



CASES



Partnership

Edge Hill University (UK)

Project lead: Mike Hartill

Steering Group

Mike Hartill
(Project Lead)
Bettina Rulofs
(Co- Lead)
Melanie Lang
Tine Vertommen

Edge Hill University (UK)

Mike Hartill
Melanie Lang
Daniel Sage

University of
Wuppertal (Germany)

Bettina Rulofs
Marilen Neeten

University of Antwerp
(Belgium)

Tine Vertommen
Jarl Kampen
Stephanie Demarbaix

National Institute for
Mother and Child
Health (Romania)

Ecaterina Stativa
Ioana Nanu

University of Ulm
(Germany)

Marc Allroggen

University of Vienna
(Austria)

Rosa Diketmüller
Anna Kohl

University of Vic (Spain)

Montserrat Martin
Eva Cicera

University Partners



Sport Partners



World Athletics
Paolo Adami

Sport England (UK)
Jayne Molyneux

German Sports
Youth (Germany)
Elena Lamby



- Tema proiectului a fost de interes pentru INSMC pentru faptul că, abuzul asupra copiilor este problemă de sănătate la nivel mondial, fiind recunoscut încă din 1996, de către Organizația Mondială a Sănătății, ca fiind o problemă majoră de sănătate publică, care afectează sănătatea și bunăstarea copiilor și adolescenților.
- S-a demonstrat că consecințele abuzului și ale neglijării, experimentate la vârstele copilăriei, sunt adesea imediate, afectând anii formativi dar mai ales de lungă durată, urmând victimele de-a lungul vieții lor.
(Fleming, Mullen, Sibthorpe & Bammer, 1999; Grimstad & Schei, 1999).
- În ultimii ani, la nivel european, s-a remarcat o atenție fără precedent asupra fenomenului de abuz asupra copiilor în sport.
- Răspunsurile strategice sunt critice și trebuie să fie bazate pe dovezi solide privind amploarea și natura acestor abuzuri.
- Proiectul „Abuzul asupra copiilor în sport – Statistici europene” (CASES) este conceput pentru a sprijini acest demers.



- Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Consiliul Europei au recunoscut cu toții că sportul este un cadru în care copiii sunt expuși riscului de violență și constatau că progresul în prevenirea acestei violențe a fost împiedicat, printre altele, de lipsa de date și cercetări solide, inclusiv lucrări empirice privind prevalența abuzului /violenței asupra copiilor (de exemplu, Organizația Mondială a Sănătății, 2015).
- În consecință, se recomandă statelor membre ale UE să efectueze studii periodice și solide cu privire la prevalența abuzului/maltratării copiilor, dar și asupra factorilor de risc (vârsta, sexul și determinanții socio-economici) pentru a înțelege mai bine amploarea și contextul problemei.
- Referirea la sport, ca un cadru în care are loc abuzul /violența, a fost făcută pentru prima dată în 1975, în Carta Europeană a Sportului pentru Toți (Consiliul Europei, 1975), care a solicitat introducerea unor metode „pentru a proteja sportul și sportivii de la exploatare în scop politic, comercial sau financiar și din practici abuzive și înjositoare”



- Abuzul /violența asupra copiilor în sport a primit foarte puțină atenție în România. Politicile care vizează abuzul asupra copiilor nu fac referire la abuzul în sport.
- Documentele de conștientizare și combatere a formelor de abuz asupra copiilor, elaborate de UNICEF și ONG-urile din România, se referă la locurile în care pot apărea forme de violență, precum casa, familia, școala, instituțiile de îngrijire a copilului etc., totuși sportul nu este menționat (Marin & Zaharia, 2016).
- Cercetările privind abuzul s-au concentrat în principal pe copilul instituționalizat (Stativă și colab., 2002), pe copilul din familii (Anghelescu și colab., 2006) și pe hărțuirea în școli (Grădinaru și colab., 2016).
- Abuzurile asupra copiilor în sport au fost aduse sporadic în atenția publicului prin anchete de presă în urma reclamațiilor părinților. Foști sportivi, în special gimnaste, au făcut și declarații publice în care denunțau cruzimea cu care au fost tratați de antrenori în copilărie, făcând referire la abuz fizic, verbal și emoțional, inclusiv la foame.



- Referirile la abuzul sexual apar rar în aceste anchete de presă și se limitează la referiri precum “atingeri nepotrivite” ale antrenorilor (bărbați) asupra fetelor în timpul antrenamentului. Abuzul asupra băieților (orice formă) nu a fost sesizat sau dezvăluit.
- La momentul pregătirii acestui proiect (2018), în România nu existau programe în derulare de conștientizare a abuzului în sport. Abia în octombrie 2019, “Terre des hommes România” a lansat proiectul „Keeping children safe in sports” (finanțat de Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene).
- În aceste condiții, elaborarea politicilor de control și de prevenire în România trebuie să se bazeze pe date științifice privind prevalența abuzului în sport, în toate formele sale de manifestare și la toate categoriile de sportivi, lucru pe care studiul de față își propune să îl facă.

Prezentare

1. Metodologie
2. Rezultate
3. Discuții
4. Concluzii
5. Recomandări



Scop

Să dezvolte perspective relevante pentru eforturile strategice de prevenire a abuzului, exploatării și violenței asupra copiilor în sport

Să dezvolte resurse pentru sectorul sportului care să sprijine organizațiile sportive pentru a proteja bunăstarea copiilor

Obiectiv

Colectarea de dovezi solide din punct de vedere științific privind dimensiunea, dinamica și constelațiile diferitelor forme de abuz/violență asupra copiilor în sport (AVCS)



Întrebarea centrală a cercetării :

Care este prevalența abuzului și a violenței îndreptată asupra copiilor, activi în sportul organizat înaintea vârstei de 18 ani, în și în afara sportului organizat ?

În subsidiar întrebările au vizat :

- caracteristicile „victimelor”
- caracteristicile „făptuitorilor”
- caracteristicile experienței de abuz sub aspectul :
 - frecvenței
 - duratei
 - a locației
 - a contextului organizațional
 - dezvăluirii /solicitării de sprijin



CASES

Definiții (1)

Conceptualizarea abuzului asupra copiilor s-a bazat pe patru categorii de vătămare care stau baza și a definițiilor internaționale și naționale

Abuz psihologic: acte non-fizice, verbale sau non-verbale, umilitoare, amenințătoare sau izolante care pot aduce copilului prejudicii în privința sănătății sale psihologice, dezvoltării psihice sau social

Abuz fizic: acte fizice care pot duce la vătămări fizice

Abuzul sexual: implicarea unui copil în activități sexuale pe care nu le înțelege pe deplin, nu este în măsură să-și dea consimțământul în cunoștință de cauză sau pentru care copilul nu este pregătit din punct de vedere al dezvoltării și nu îl poate oferi.

În acest studiu, abuzul sexual este diferențiat în **abuz sexual cu contact corporal** (sărut, atingeri, sex oral, anal, vaginal) și **abuz sexual fără contact corporal** incluzând forme verbale, vizuale sau digitale/online de hărțuire sexuală.

Neglijarea se referă la nerespectarea/ignorarea nevoilor de bază ale copilului fizice sau psihologice.

Definiții (2)

Prin sport înțelegem orice activitate sportivă recreativă sau competitivă care este: voluntară, are loc în contextul unui club sau organizație în afara programului școlar și implică un element de pregătire sau instruire de către un adult, inclusiv tabere sportive și organizarea activități sportive extracurriculare la școală.

Se exclude educația fizică deoarece lecțiile de educație fizică se încadrează mai degrabă în sectorul educației decât în sectorul sportului. Sunt excluse, de asemenea, activitățile sportive informale sau ocazionale.

Obiectivul studiului este abuzul în contextul sportiv, dar pentru a stabili o imagine semnificativă a experimentării abuzului la cei care participă în sport a fost important să se cerceteze experiențele respondenților atât în interiorul, cât și în afara sportului.

Instrumentul de culegere a datelor

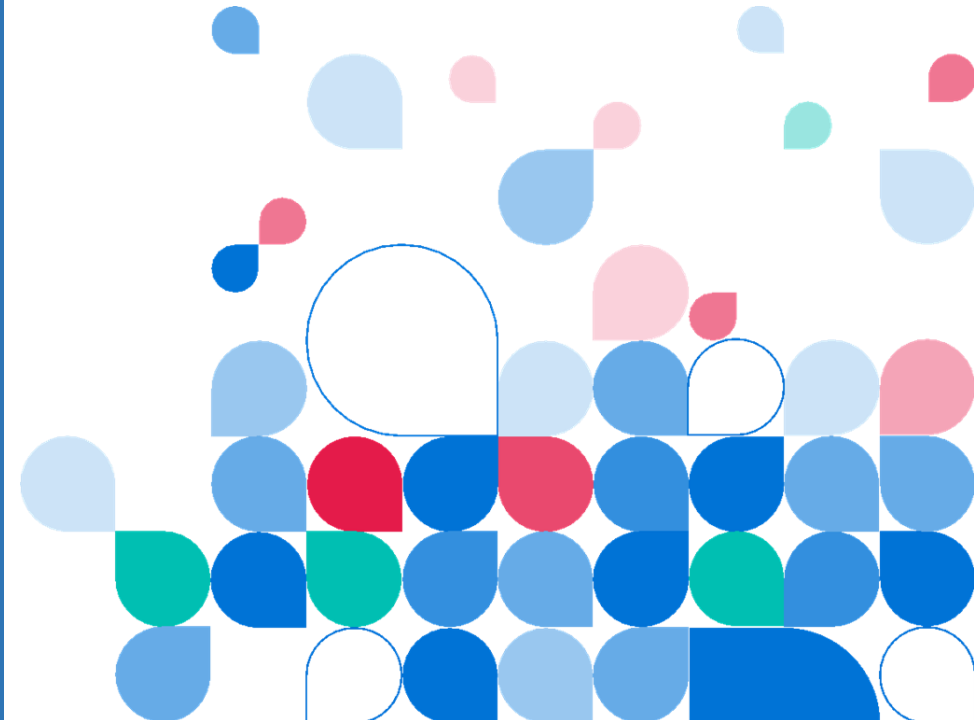
Instrumentul utilizat pentru culegerea datelor a fost chestionarul auto-administrat online pentru adulți 18-30 de ani.

Conținutul chestionarului

- ✓ 35 de itemi grupați în cinci categorii de abuz (psihic, fizic, neglijare, sexual (fără contact), sexual (contact)).
- ✓ Cercetarea s-a concentrat pe contextul sportiv, dar a cerut respondenților să precizeze dacă experiența a fost în interiorul sportului său în afara sportului.
- ✓ Pentru respondenții care au indicat una sau mai multe experiențe de abuz în copilărie, au fost prezentate întrebări suplimentare pentru a răspunde întrebărilor de cercetare subsidiare.

Culegerea și prelucrarea datelor

- Activitatea de teren a avut loc între 29 octombrie și 4 noiembrie 2020.
- Durata medie de completare a chestionarului a fost de 14,5 minute
- Firma Ipsos Mori a colectat datele și le-a furnizat echipei de proiect.
- Analizele statistice au fost aplicate pentru a calcula ratele de prevalență

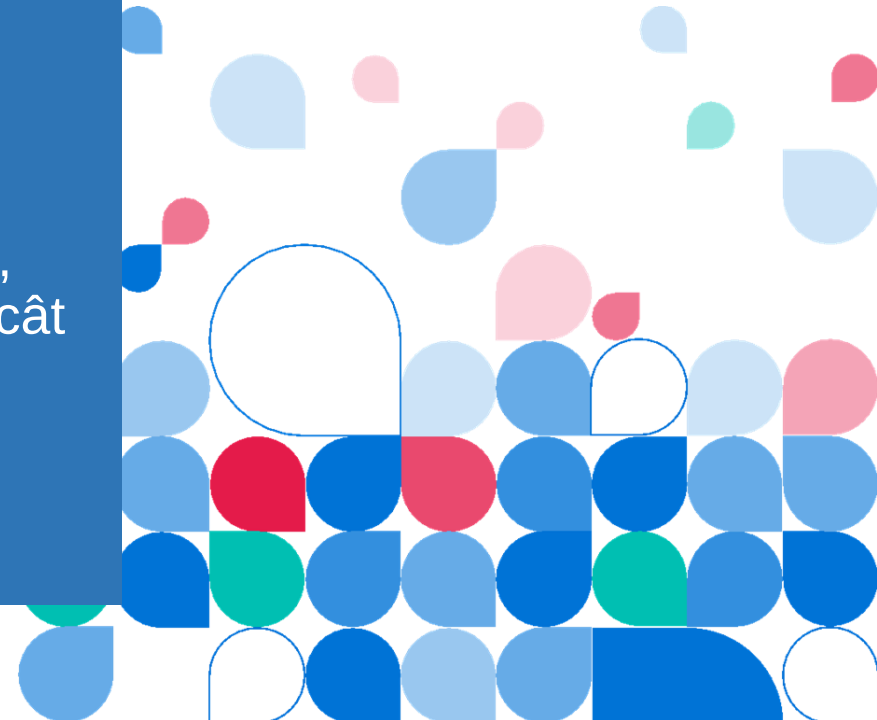


Rezultate



Profilul demografic al eșantionului realizat

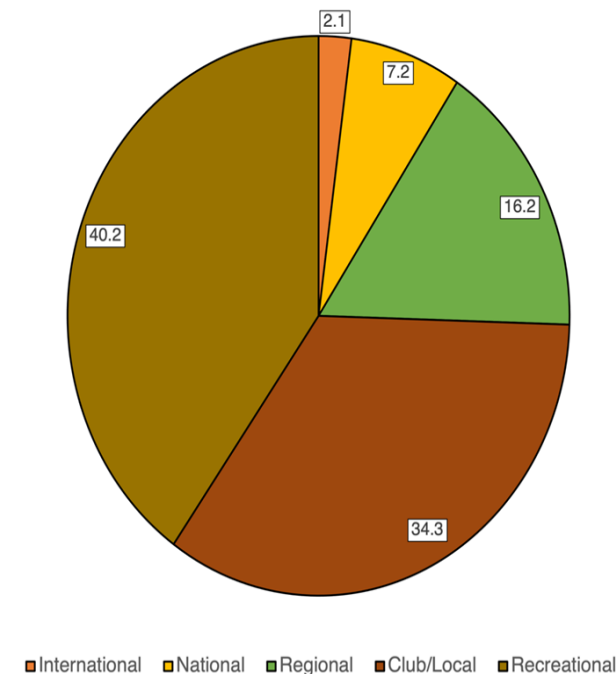
- **Mărimea eșantionului** =1472 de respondenți
- **Vârsta respondenților** cuprinsă între 18-30 de ani (media 24)
- **Sexul:** 49.3% masculin, 50% feminin, <1% “ altul” sau care “preferă să nu spună”
- **Orientarea sexuală:** 79,1% heterosexuali, 3,9% bisexuali, 1% homosexuali, 1.4% lesbian, 3,2 % alta și 11,4% au preferat să nu spună
- **Prezența dizabilității:**
 - 6% au declarat că au o dizabilitate.
 - 6,7% au participat doar la sporturi pentru persoane cu dizabilități,
 - 14% au participat atât la sporturi pentru persoane cu dizabilități, cât și la sporturi pentru persoane fără dizabilități
- **Etnie:** 11,3% respondenți aparțineau unei minorități etnice



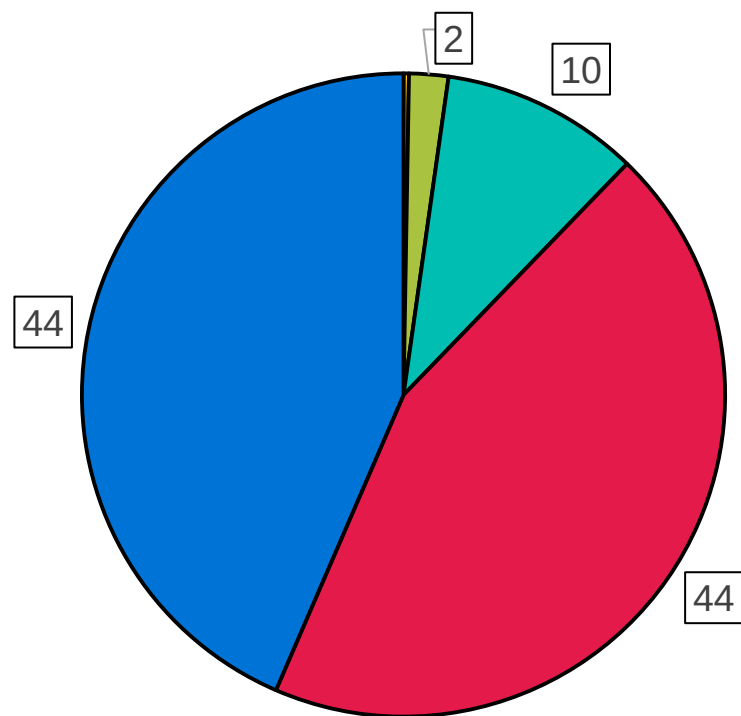
Caracteristicile participării la sport

Respondenții au provenit din 63 de discipline sportive în cazul bărbaților și 57 în cazul femeilor.

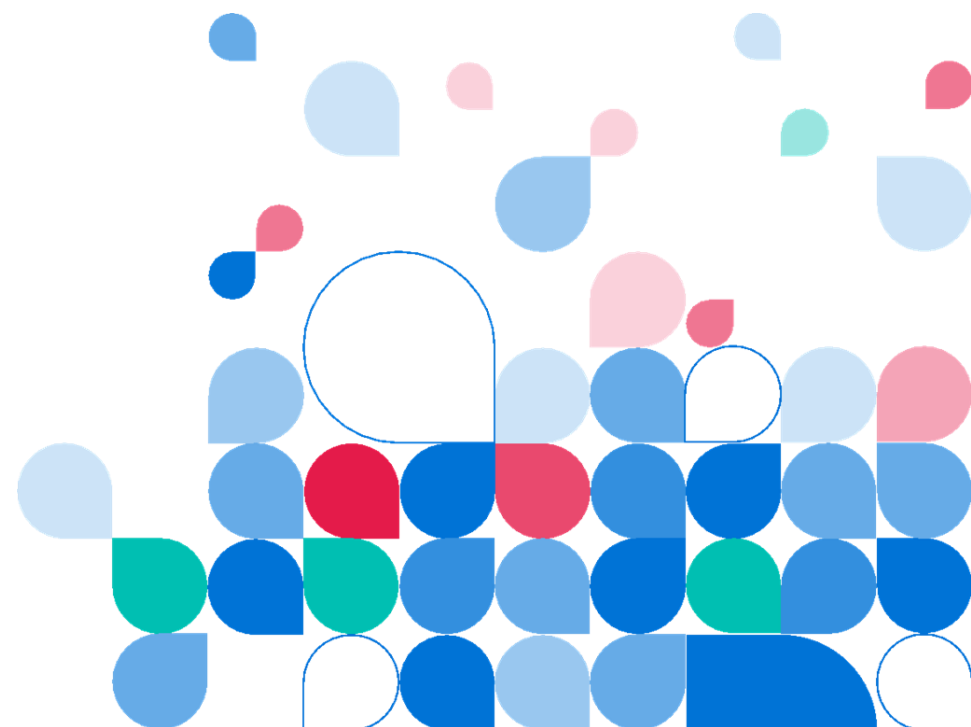
Nivelul la care au participat respondenții: recreațional 40%, club/local 34%, regional 16%, național 7,2 %, la nivel internațional 2%.



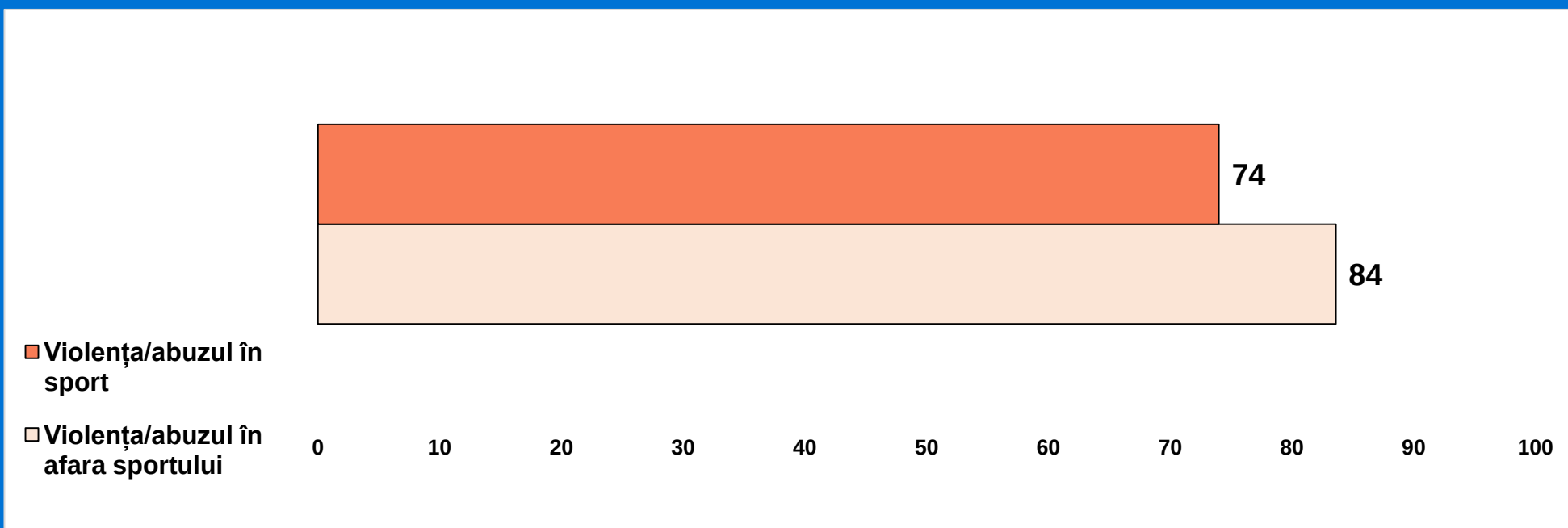
Experiența generală în sport



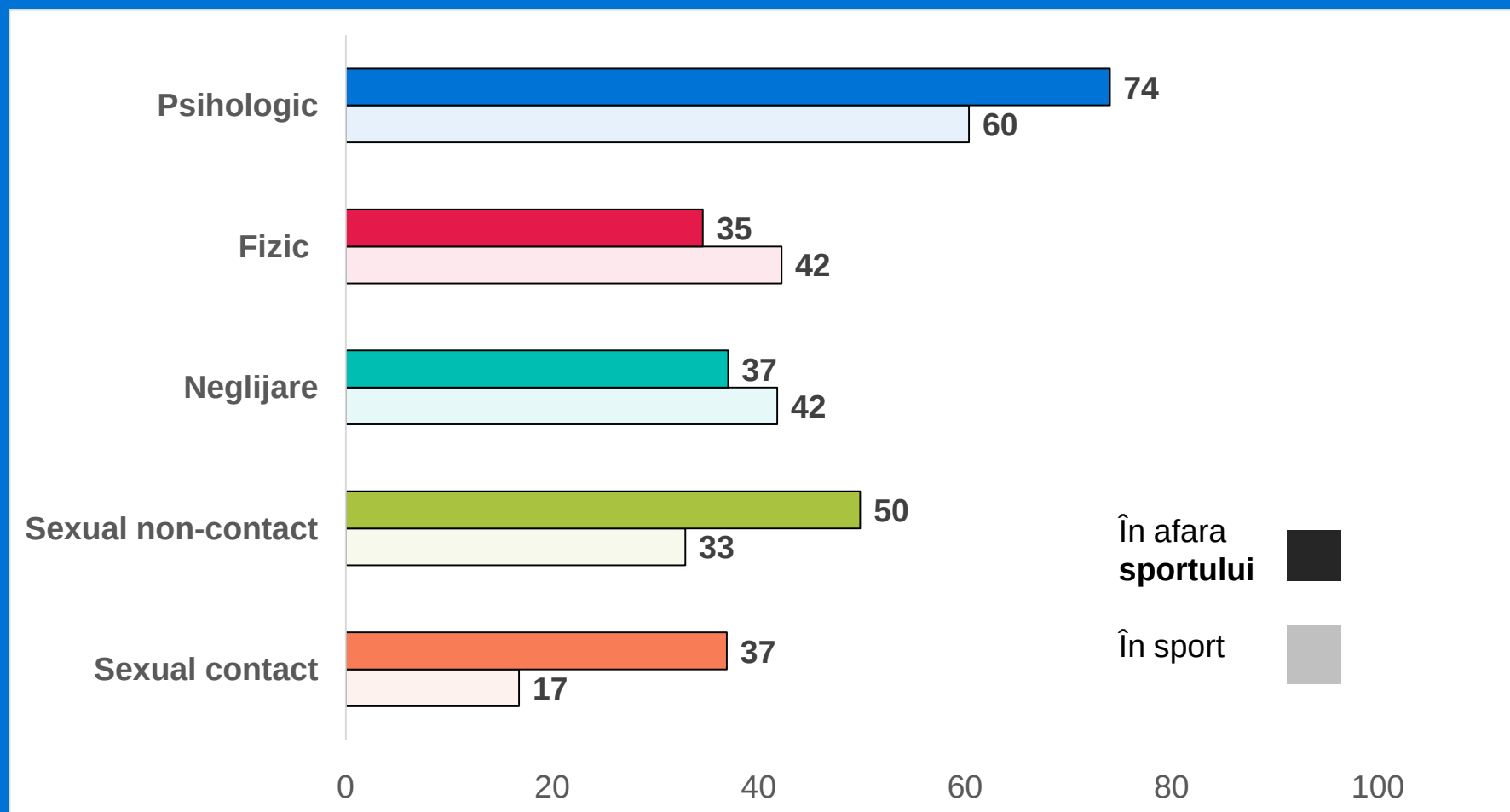
■ Foarte proastă ■ Proastă ■ Neutră ■ Bună ■ Foarte bună



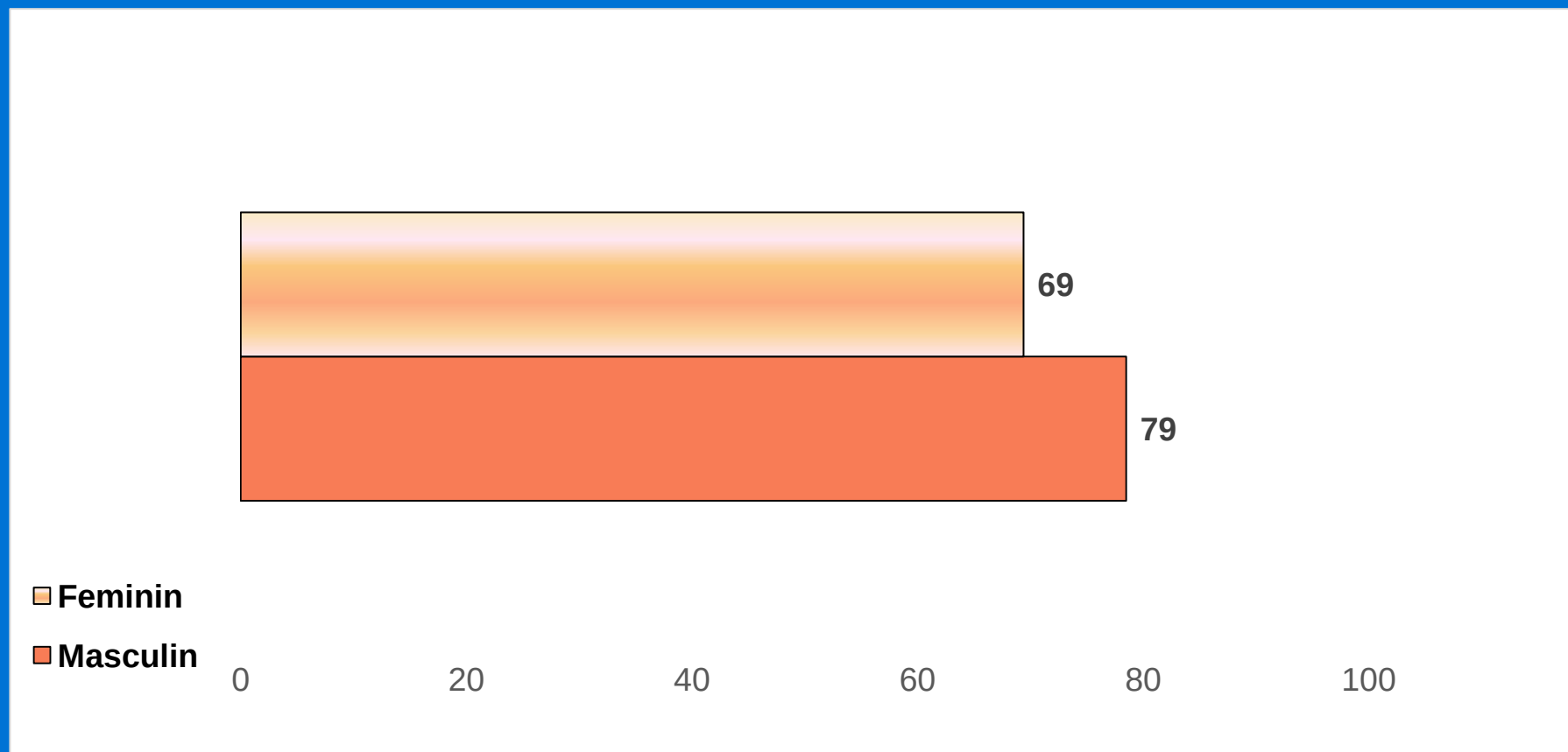
Prevalența generală a diferitelor forme de abuz/violență, experimentate de respondenți în sport și în afara sportului (%)



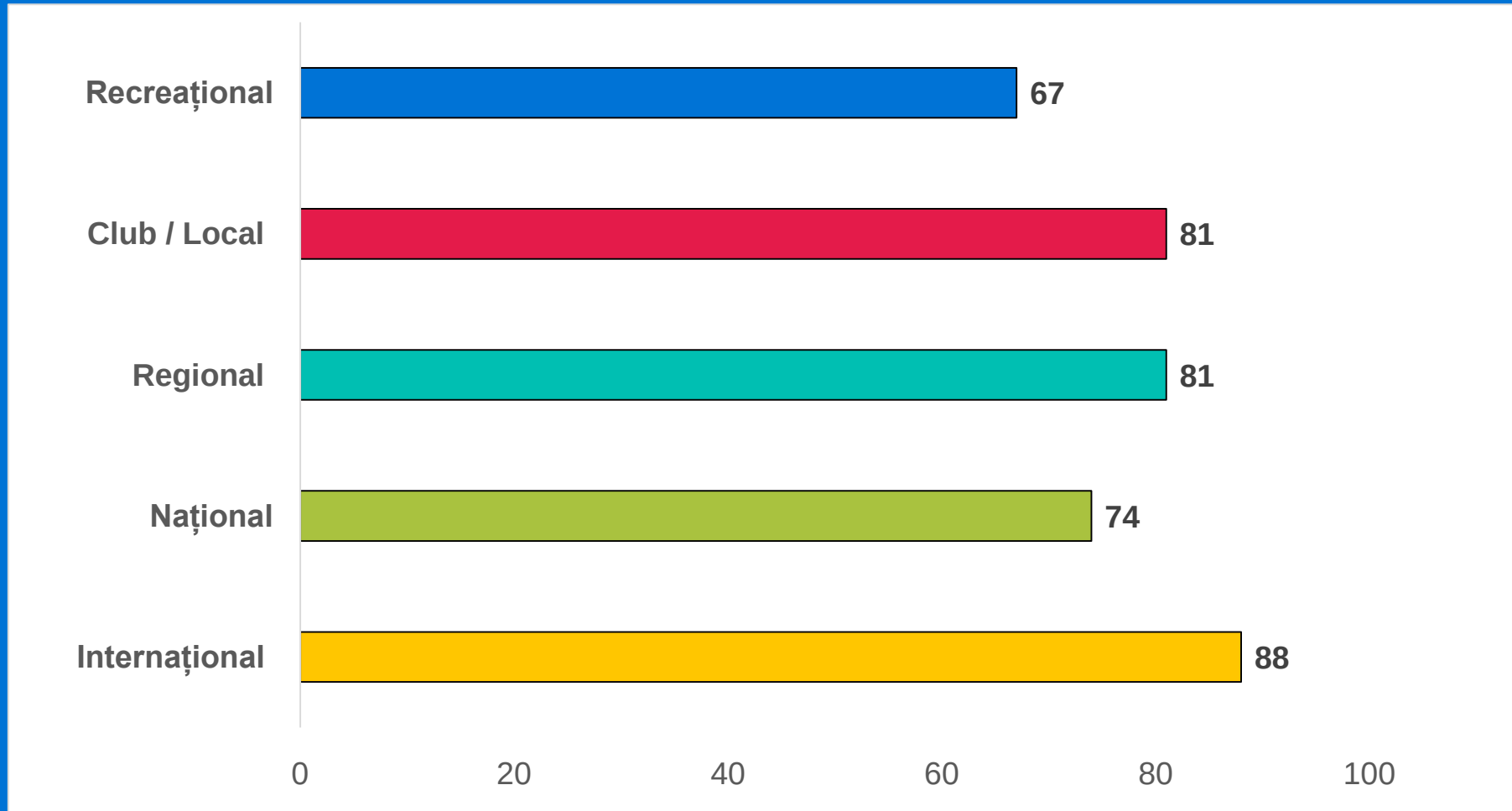
Prevelența respondenților care au raportat experiența abuzului/violenței în sport și în afara sportului pe tipuri (%)



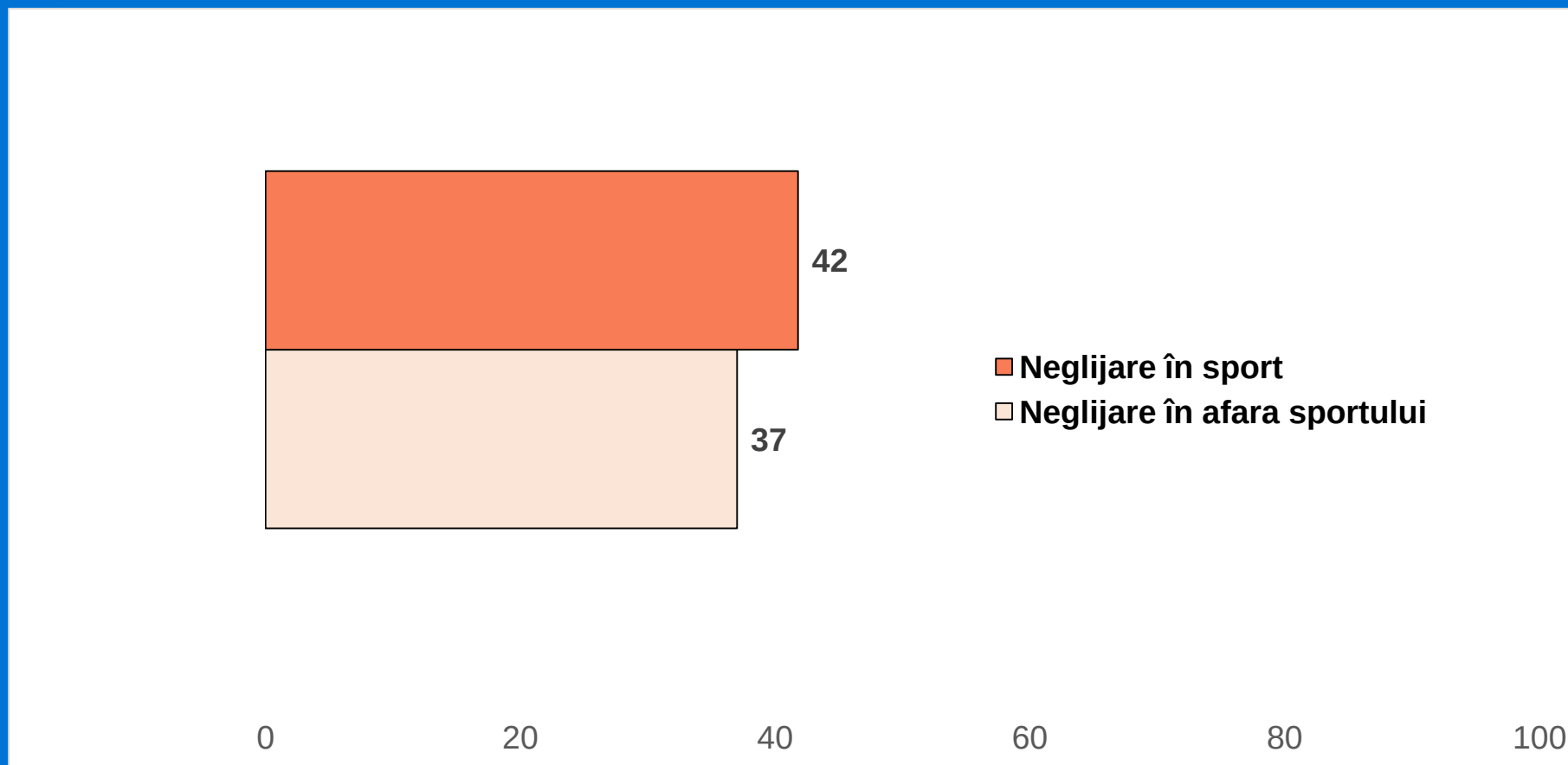
Prevelența abuzului /violenței la bărbați și femei (%)



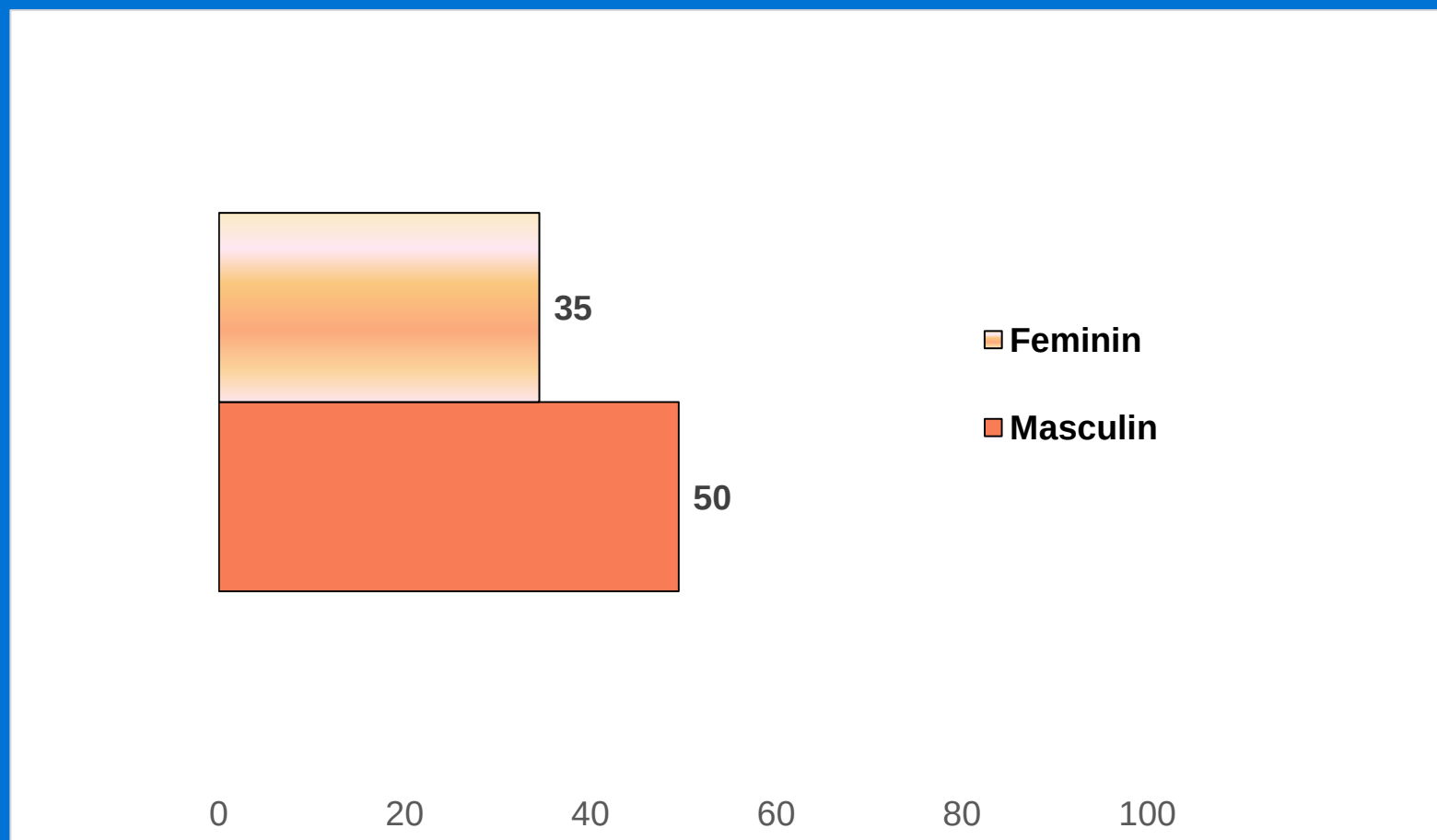
Prevelența abuzului /violenței după nivelul participării la sport (%)



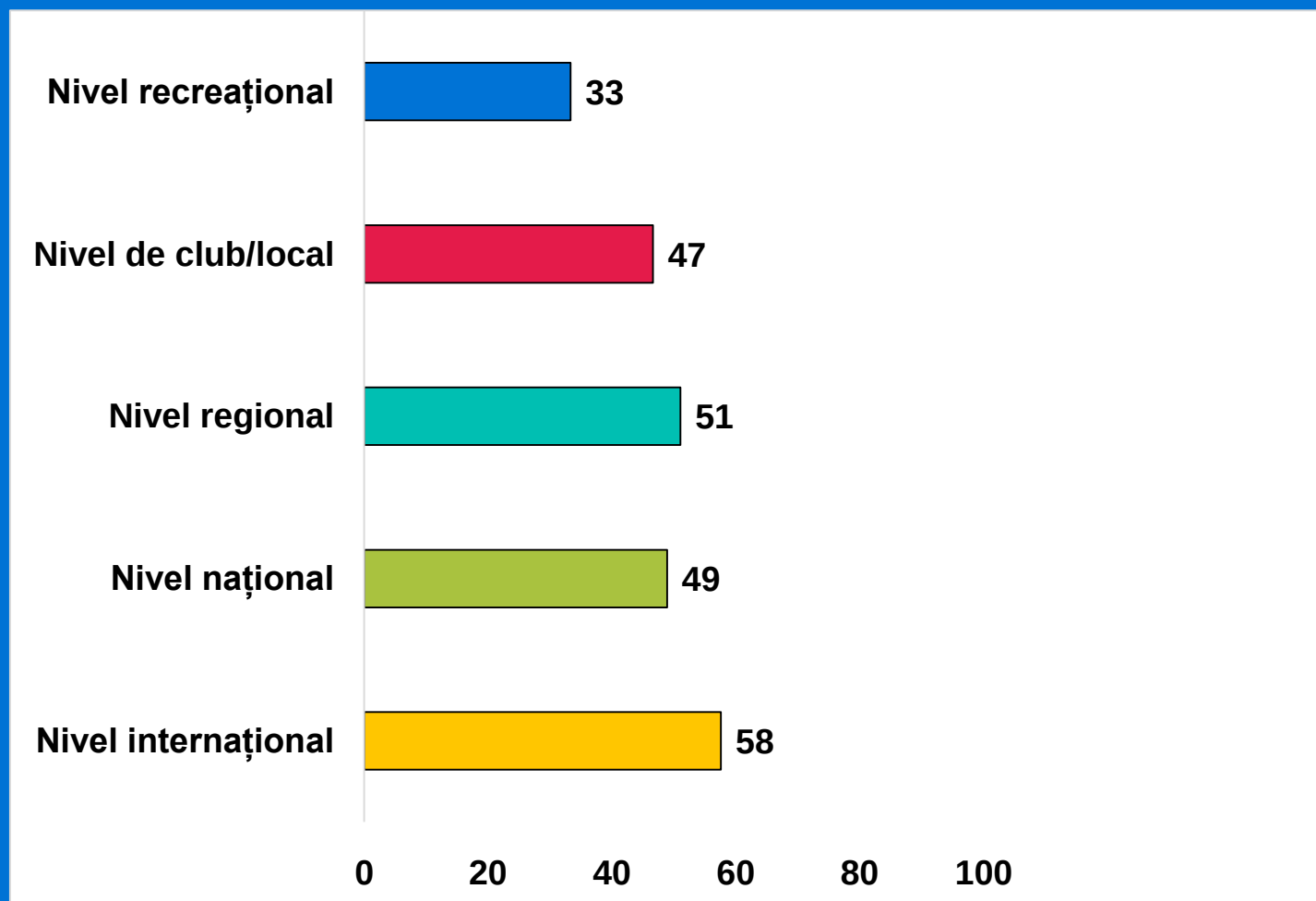
Prevelența neglijării în sport și în afara sportului (%)



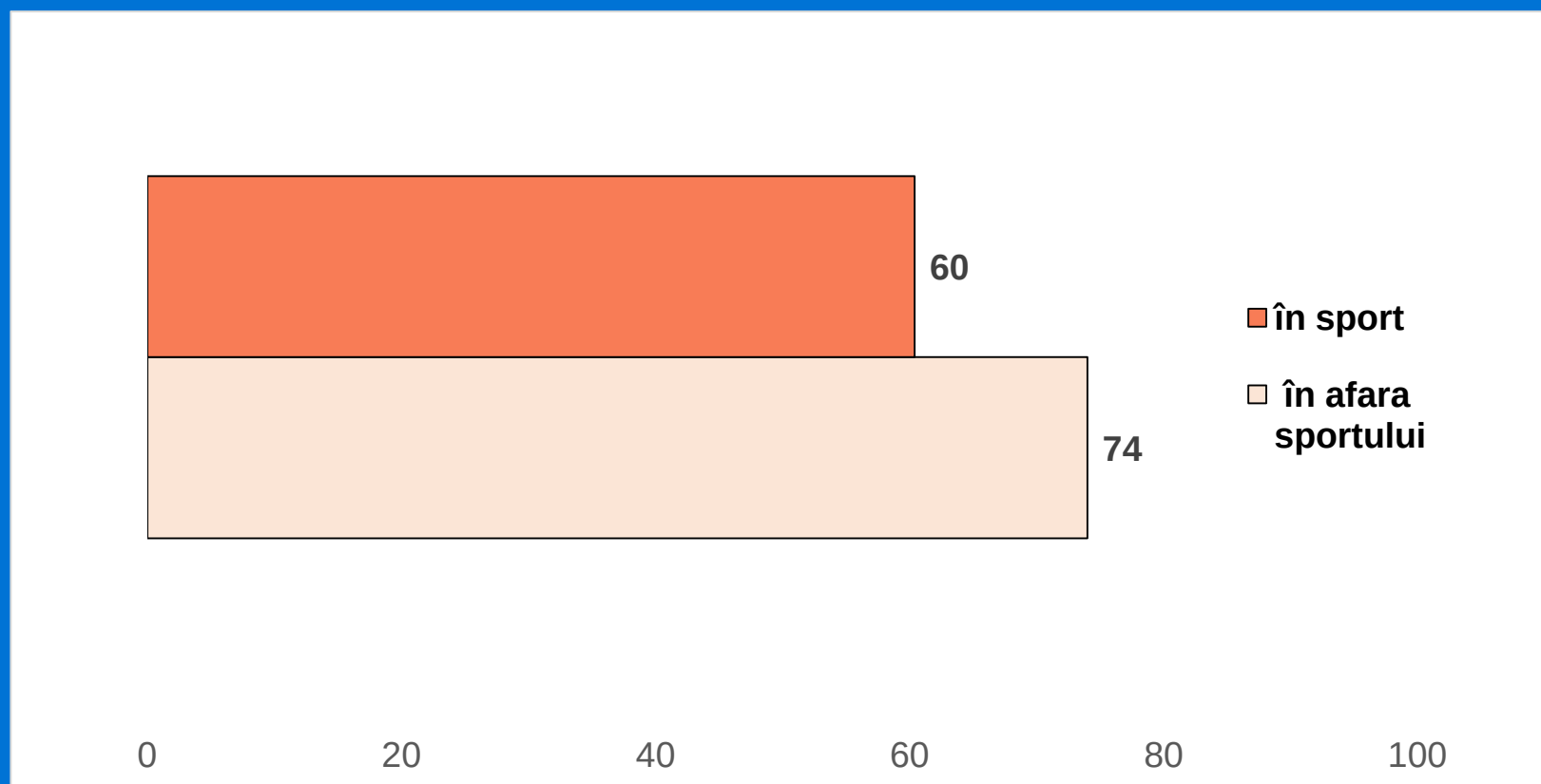
Prevelența neglijării în sport la bărbați și femei (%)



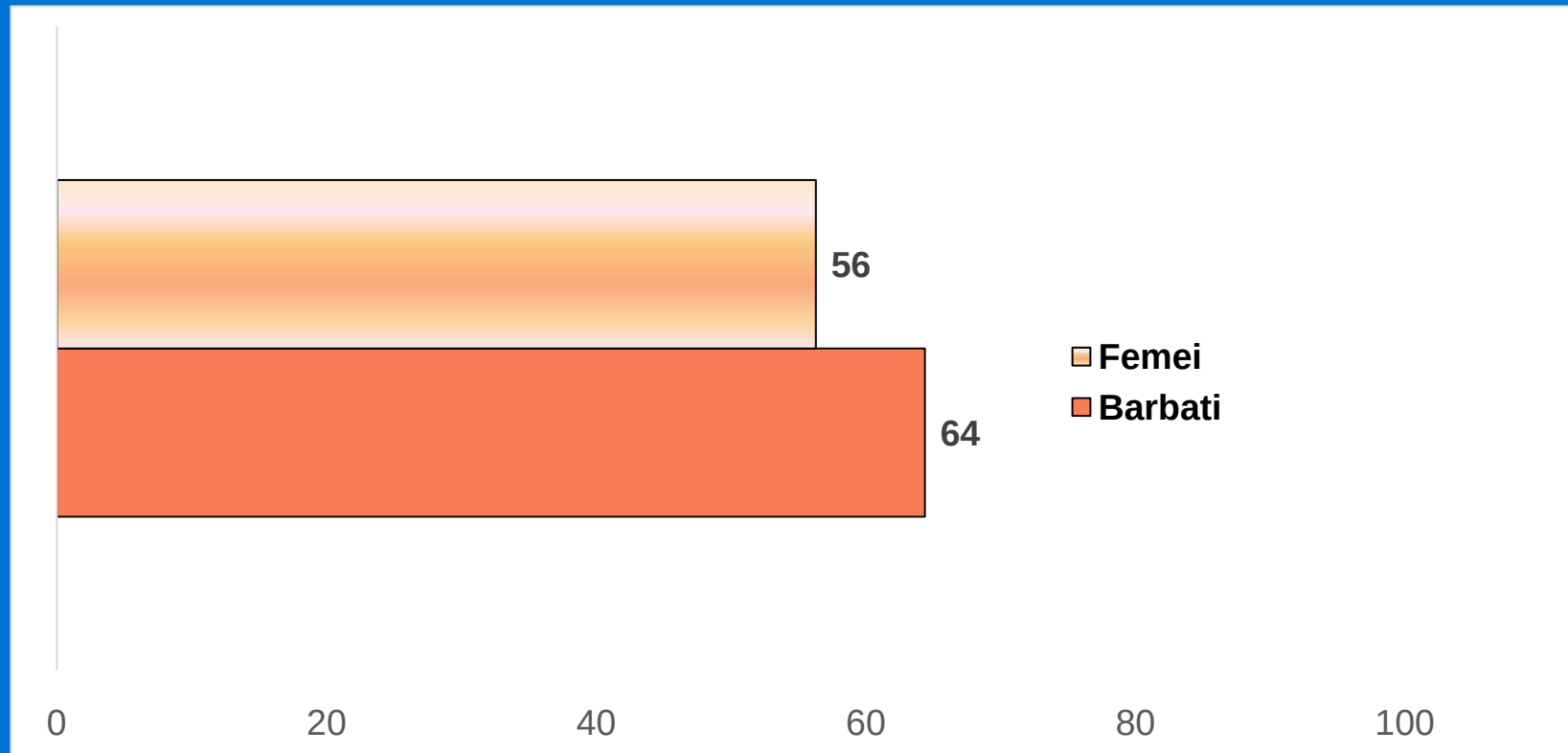
Prevelența neglijării în sport după nivelul de participare (%)



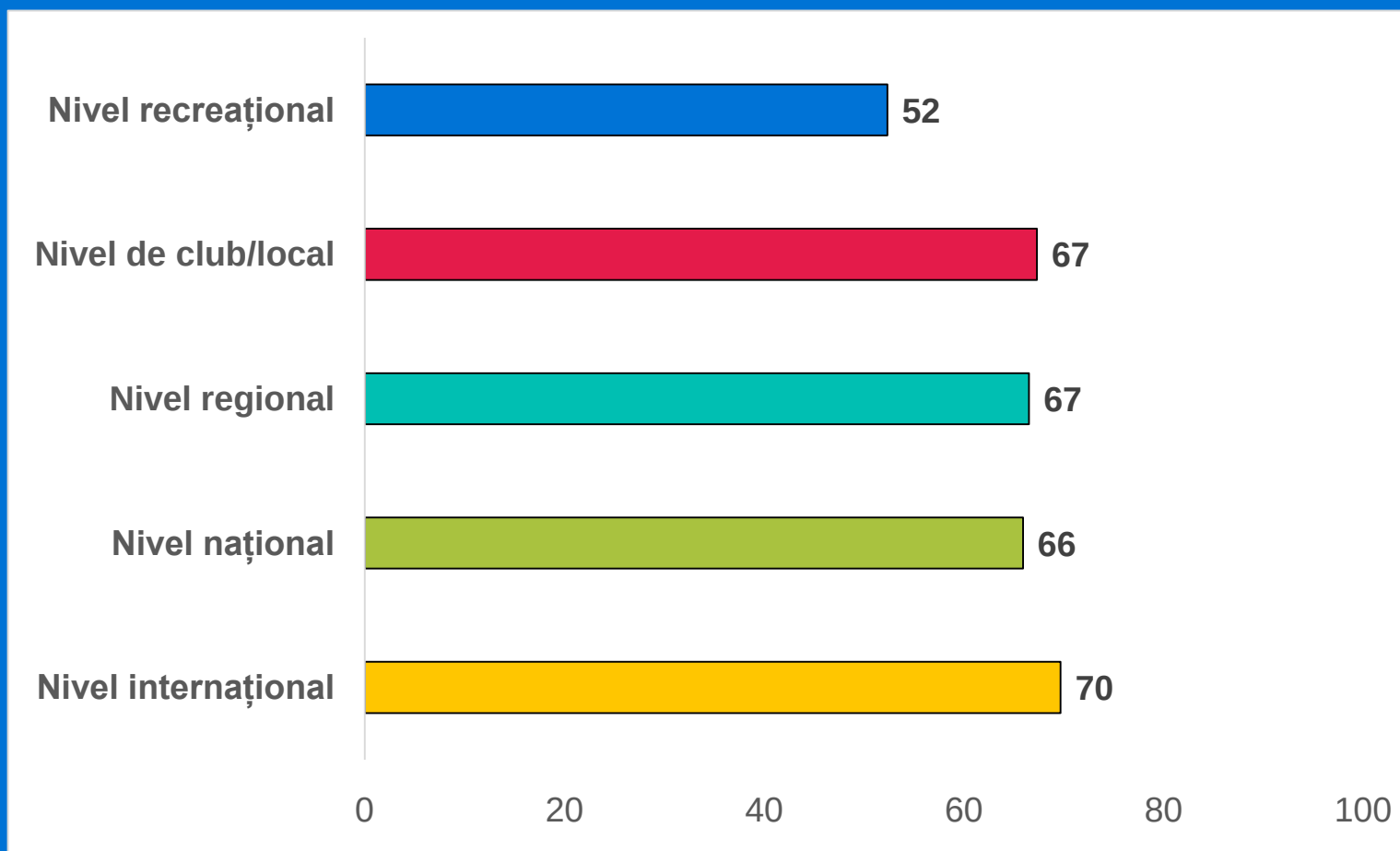
Prevelența abuzului psihologic în sport și în afara sportului (%)



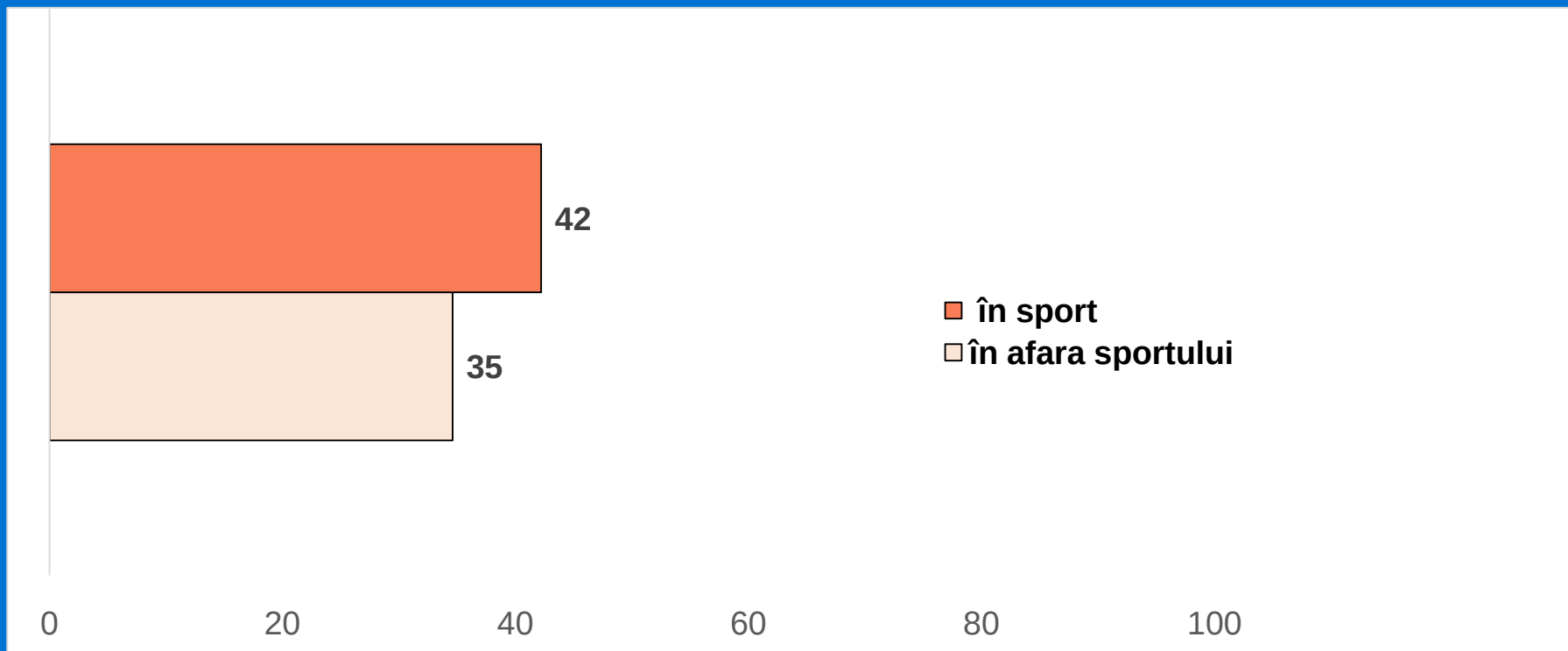
Prevelența abuzului psihologic la bărbați și femei (%)



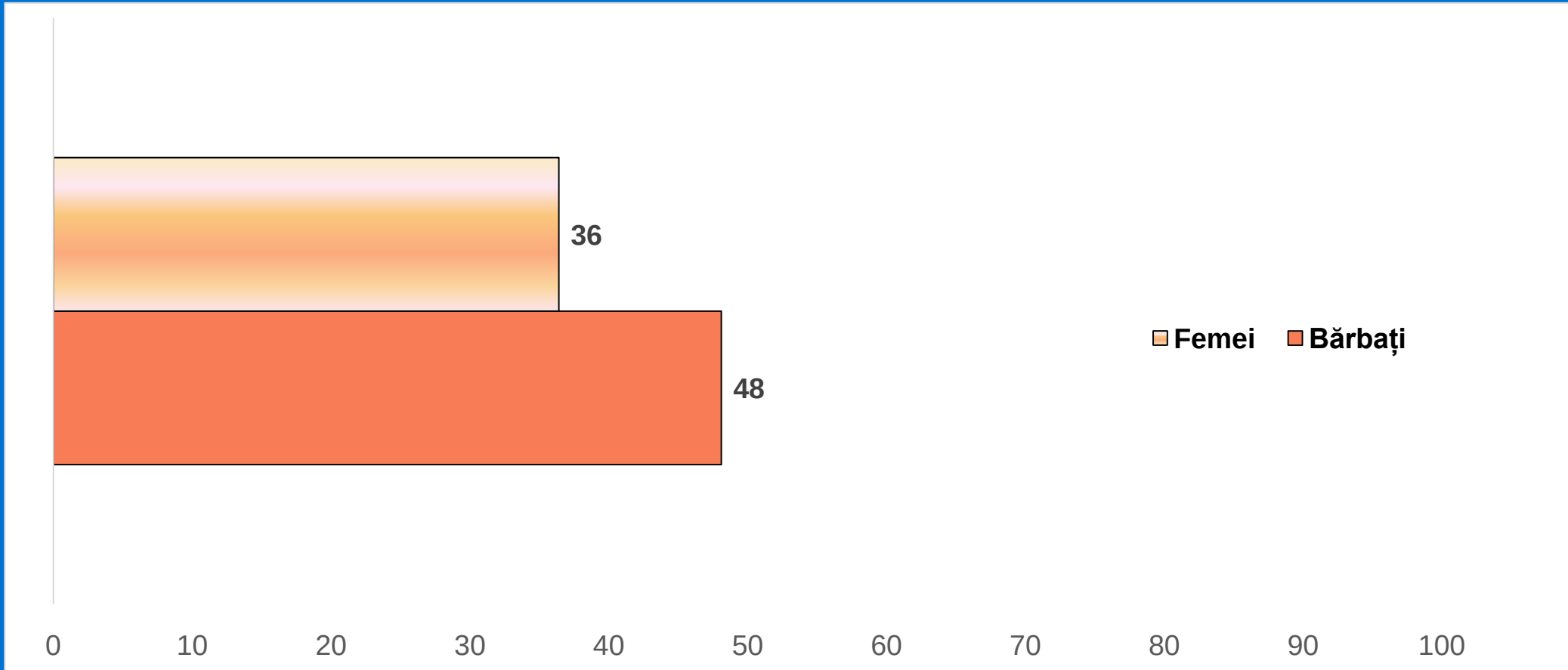
Prevența abuzului psihologic după nivelul de participare (%)



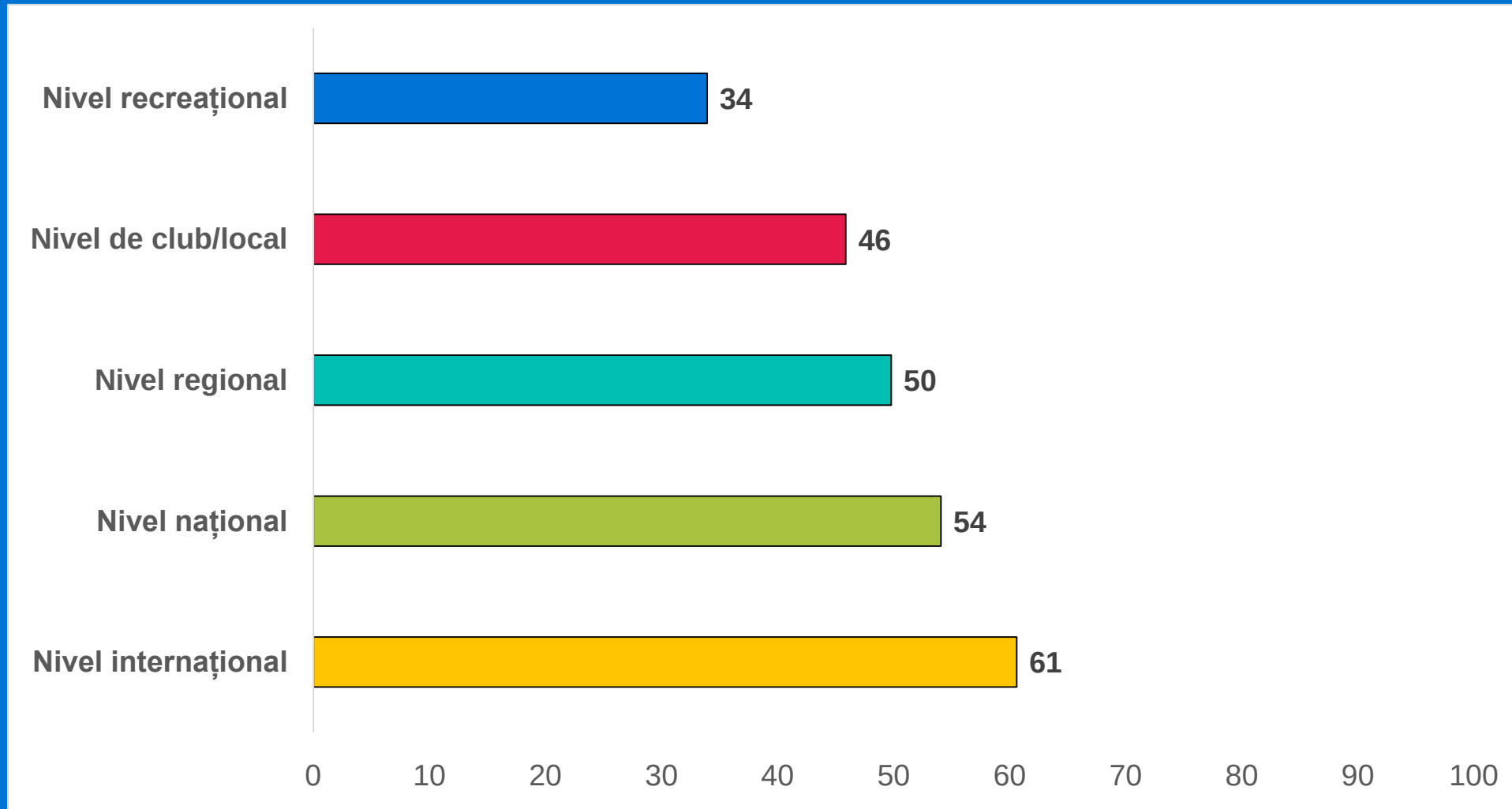
Prevalența abuzului/violenței fizice în sport și în afara sportului (%)



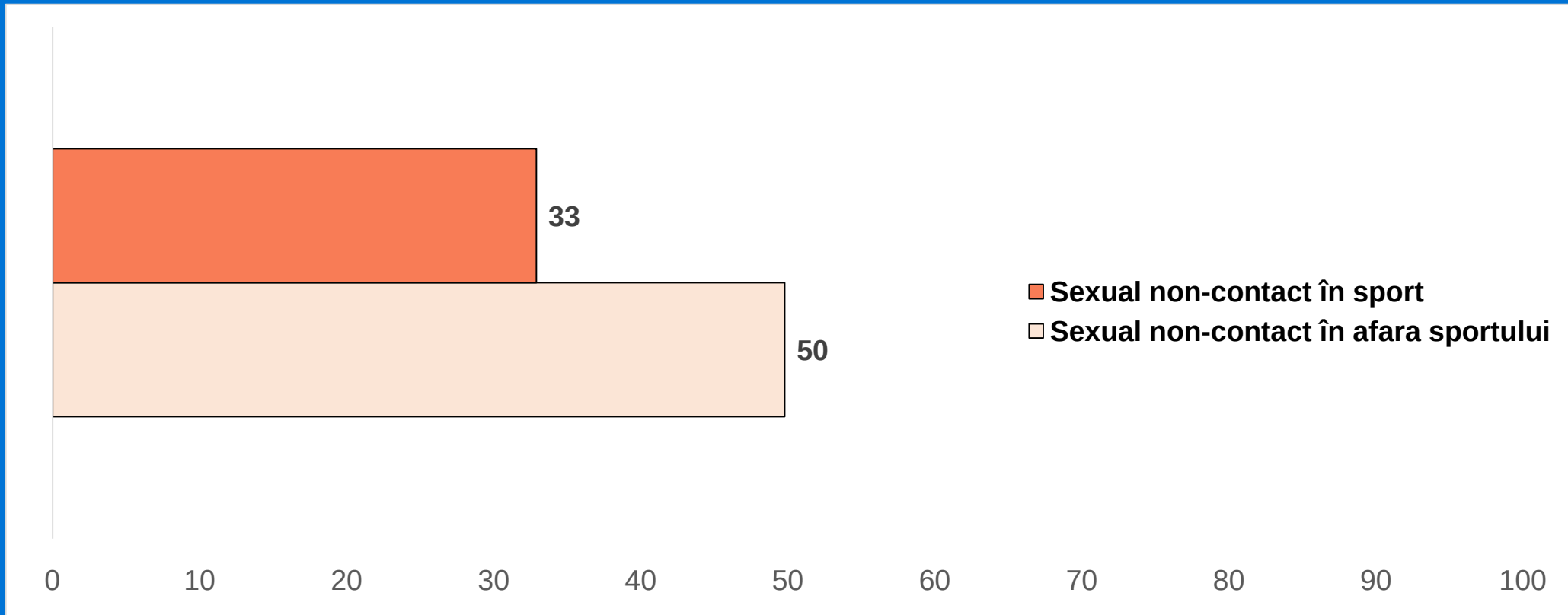
Prevalența abuzului/violenței fizice la bărbați și femei (%)



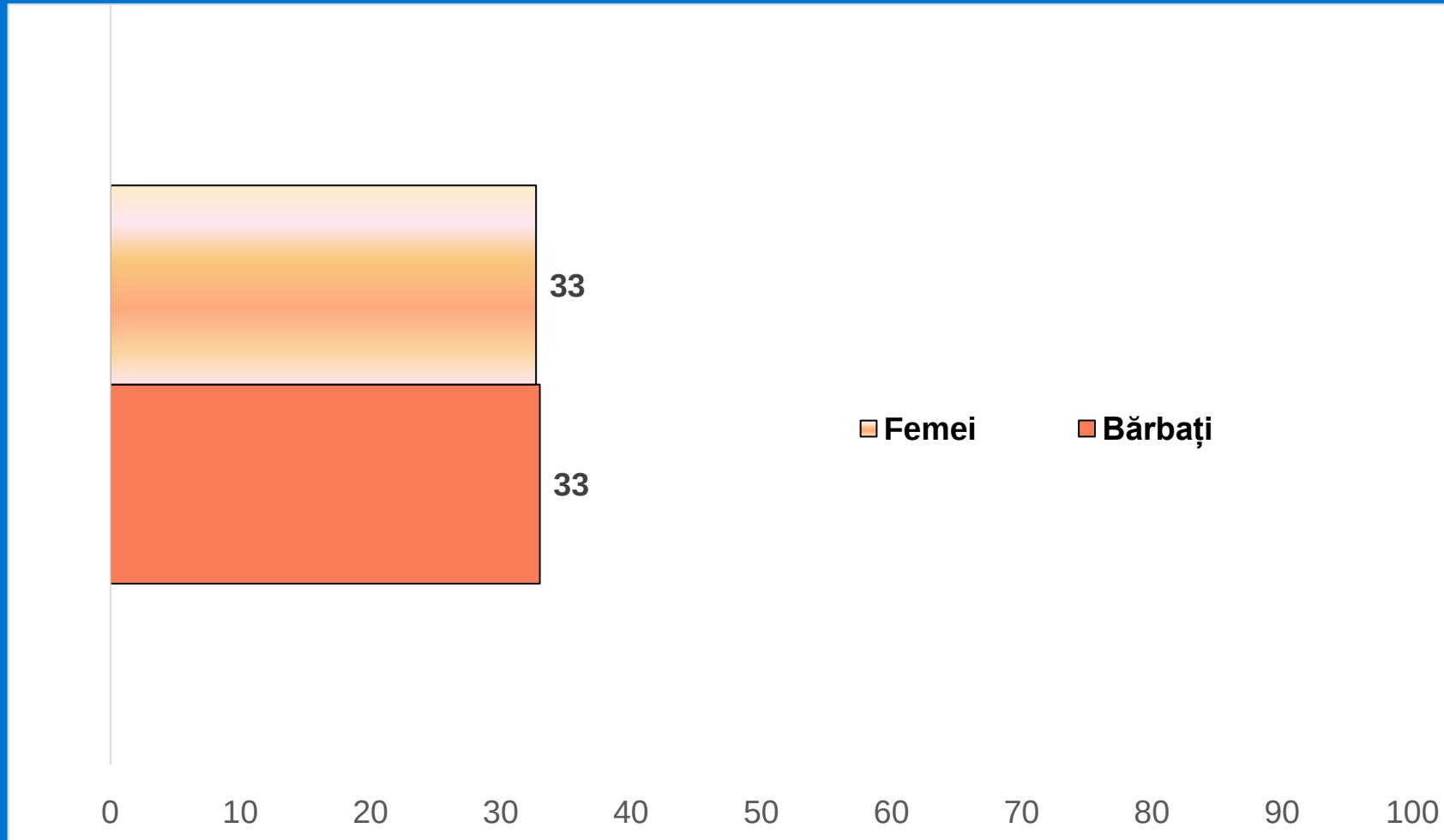
Prevalența abuzului/violenței fizice după nivelul de participare (%)



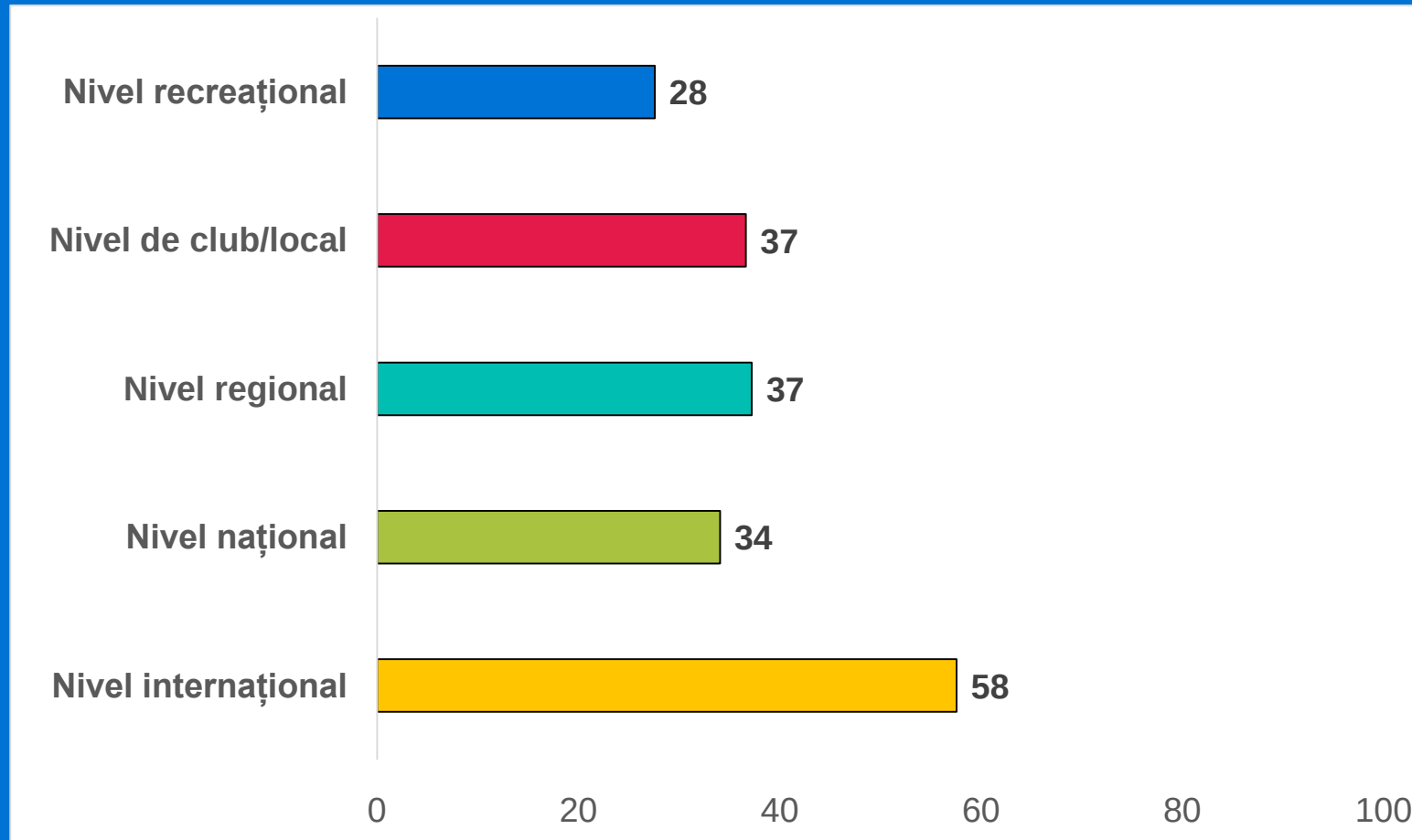
Prevalența abuzului sexual non-contact în sport și în afara sportului (%)



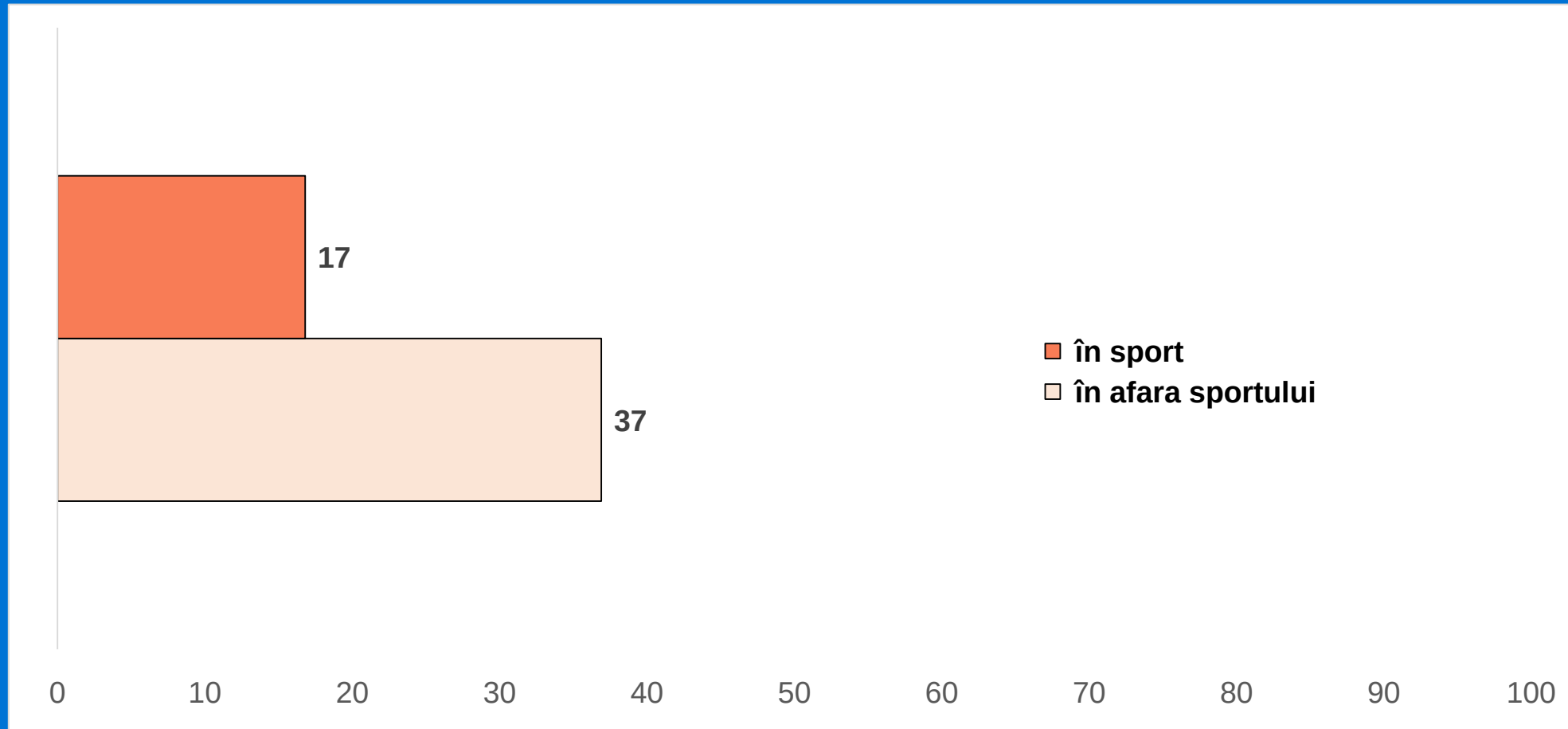
Prevalența abuzului sexual non-contact la bărbați și femei (%)



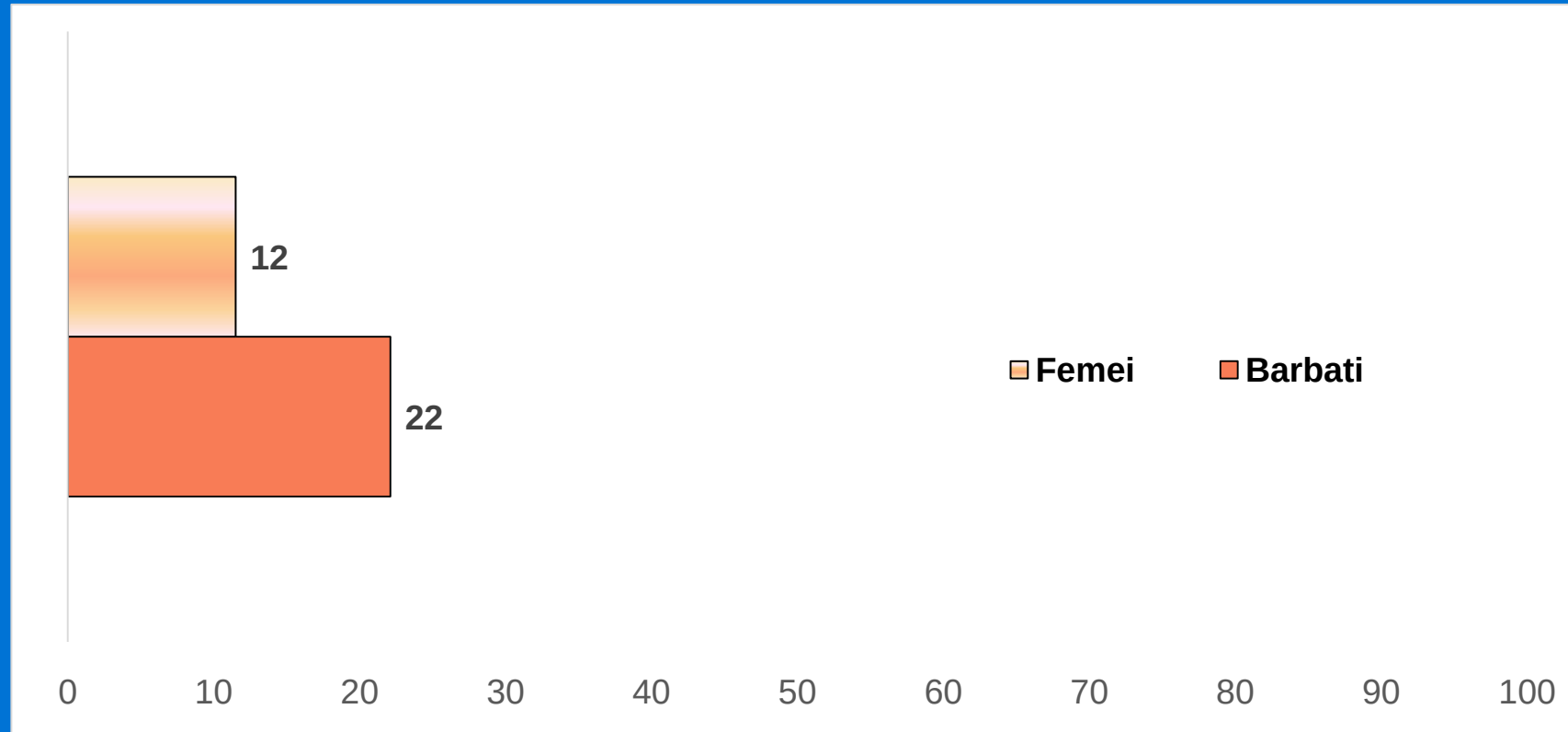
Prevalența abuzului sexual non-contact după nivelul de participare (%)



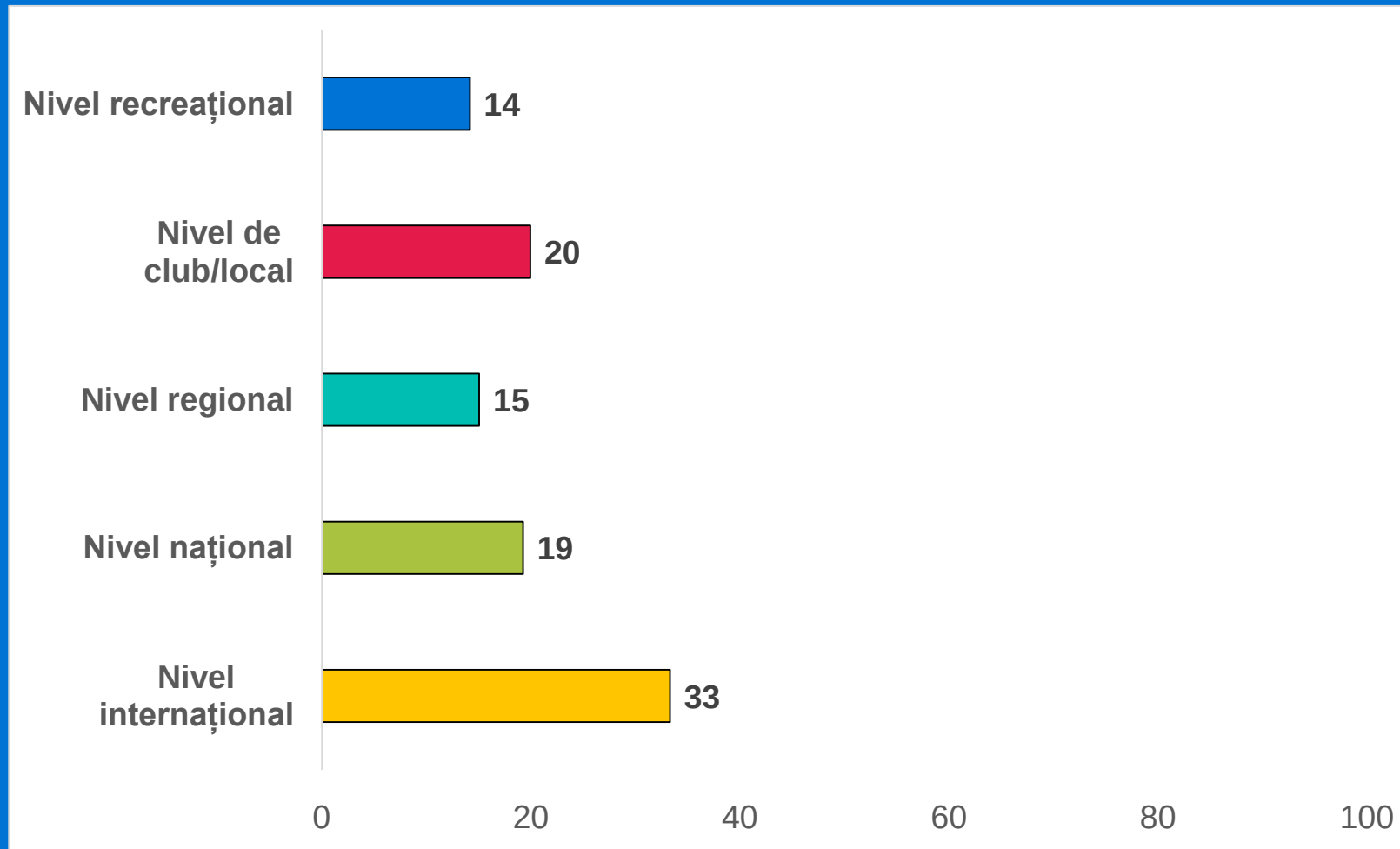
Prevalența abuzului sexual prin contact în și în afara sportului (%)



Prevalența abuzului sexual prin contact la bărbați si femei (%)



Prevalența abuzului sexual prin contact după nivelul de participare (%)



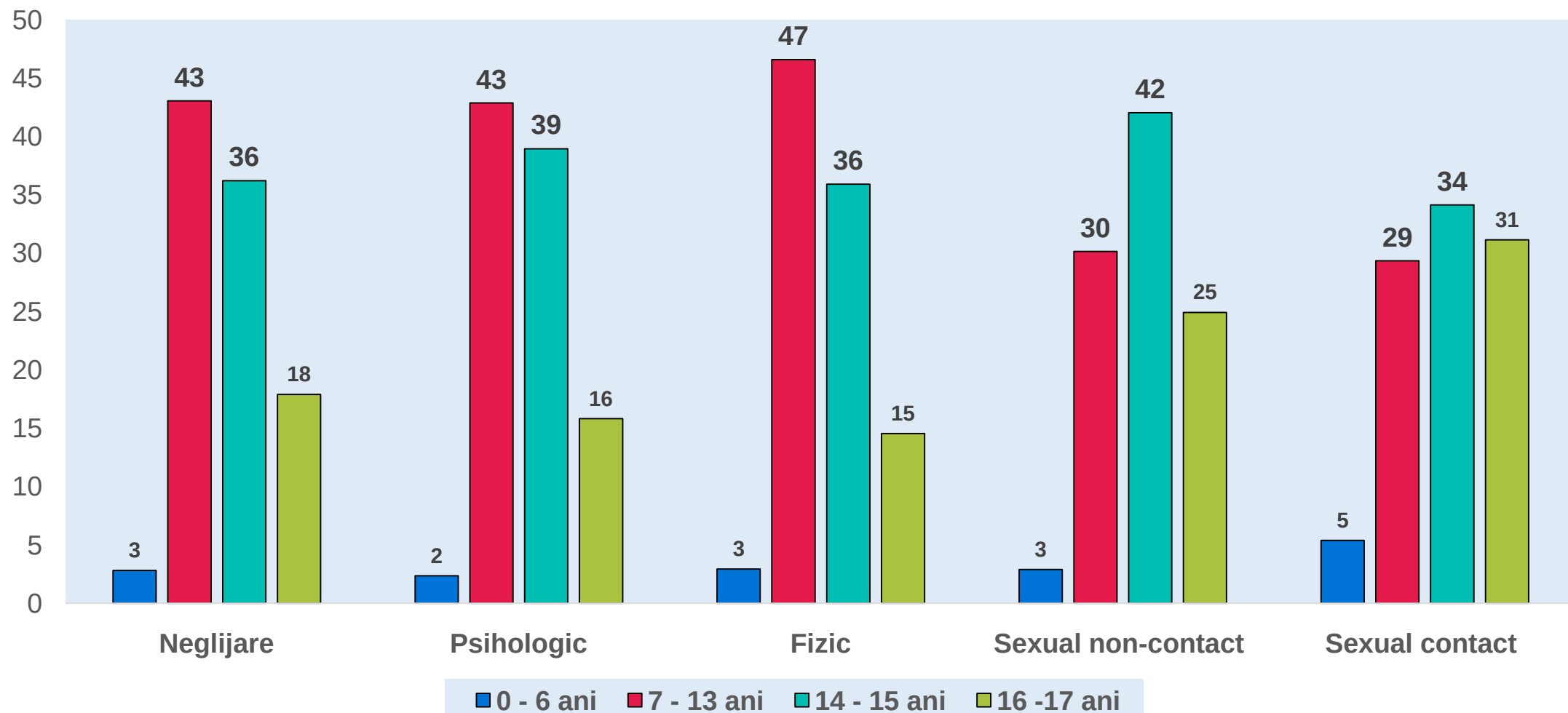
Pentru respondenții care au indicat una sau mai multe experiențe de violență interpersonală în sport înainte de vârsta de 18 ani, au fost prezentate întrebări suplimentare.

În cazul în care un respondent a indicat mai mult de o formă de abuz dintr-o categorie, i s-a cerut să selecteze experiența care a avut cel mai mare impact asupra lor.

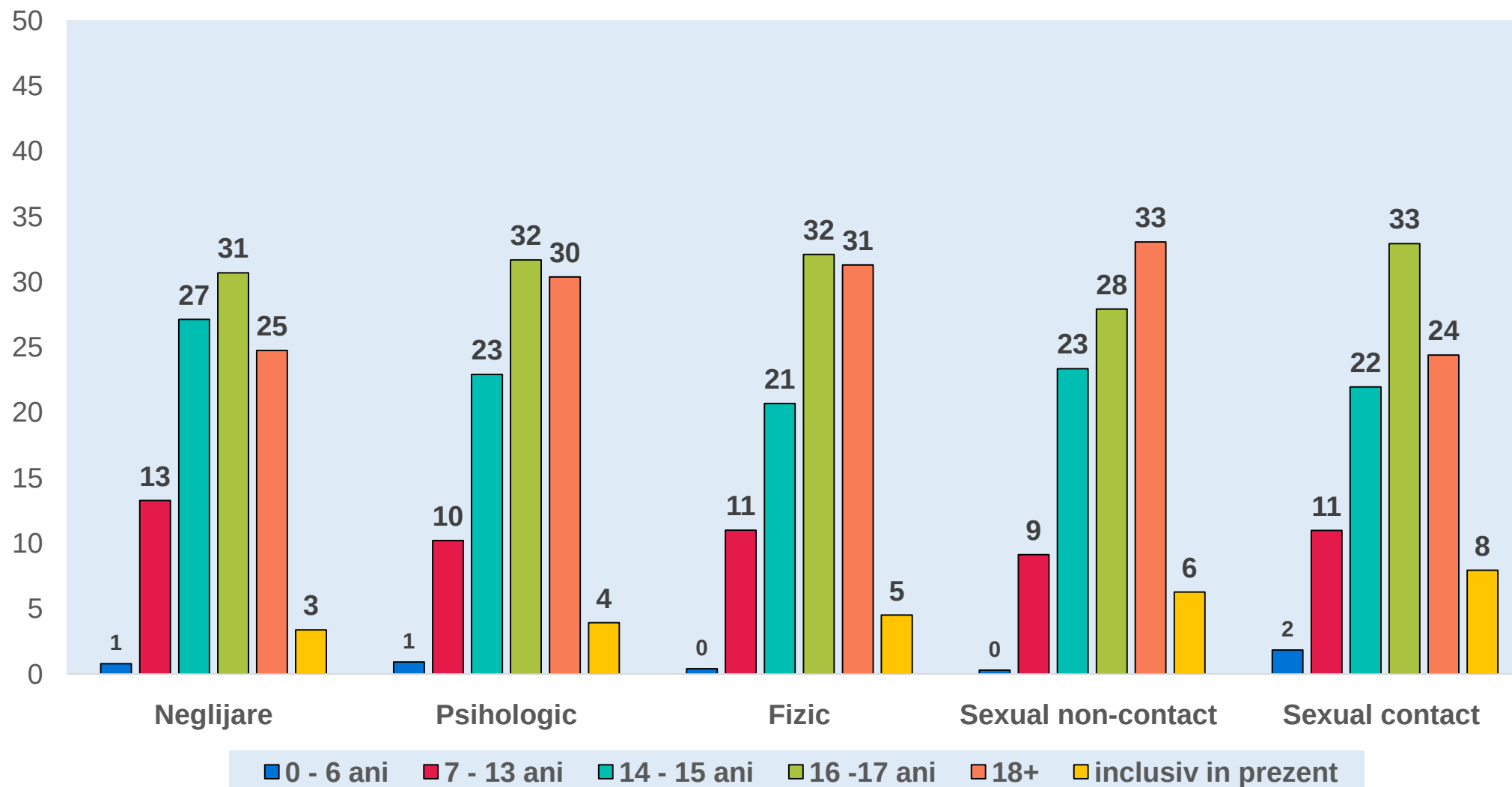
Apoi li s-a cerut să indice:

- Vârsta avută atunci când experiența a început și terminat
- De câte ori s-a întâmplat ?
- Unde s-a petrecut?
- Sexul făptuitorului
- Poziția/rolul făptuitorului
- Dacă experiența a dezvăluită

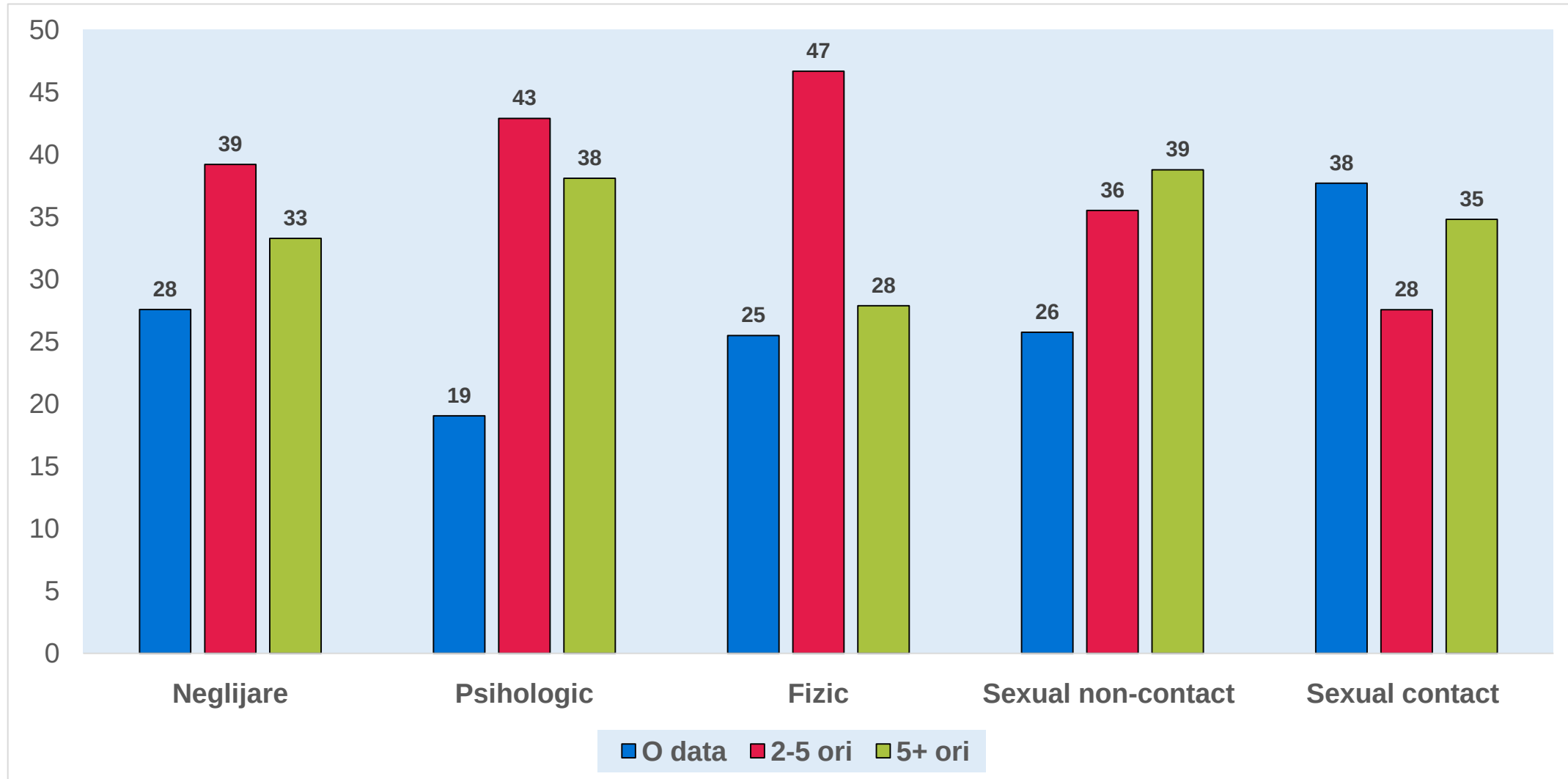
Vârsta la care au început diferitele tipuri de abuz/violență (%)



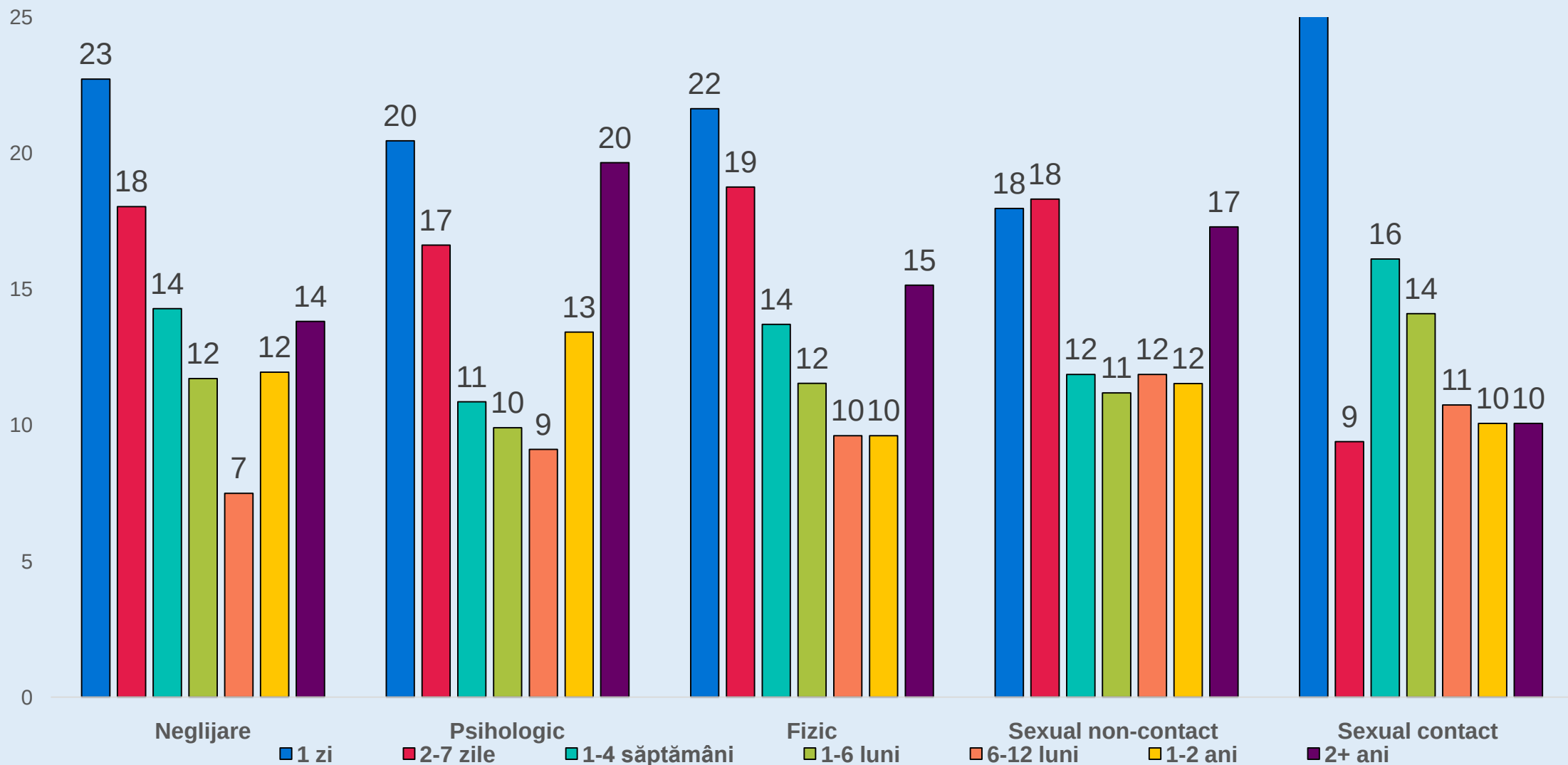
Vârsta la care au încetat diferitele forme de abuz/violență (%)



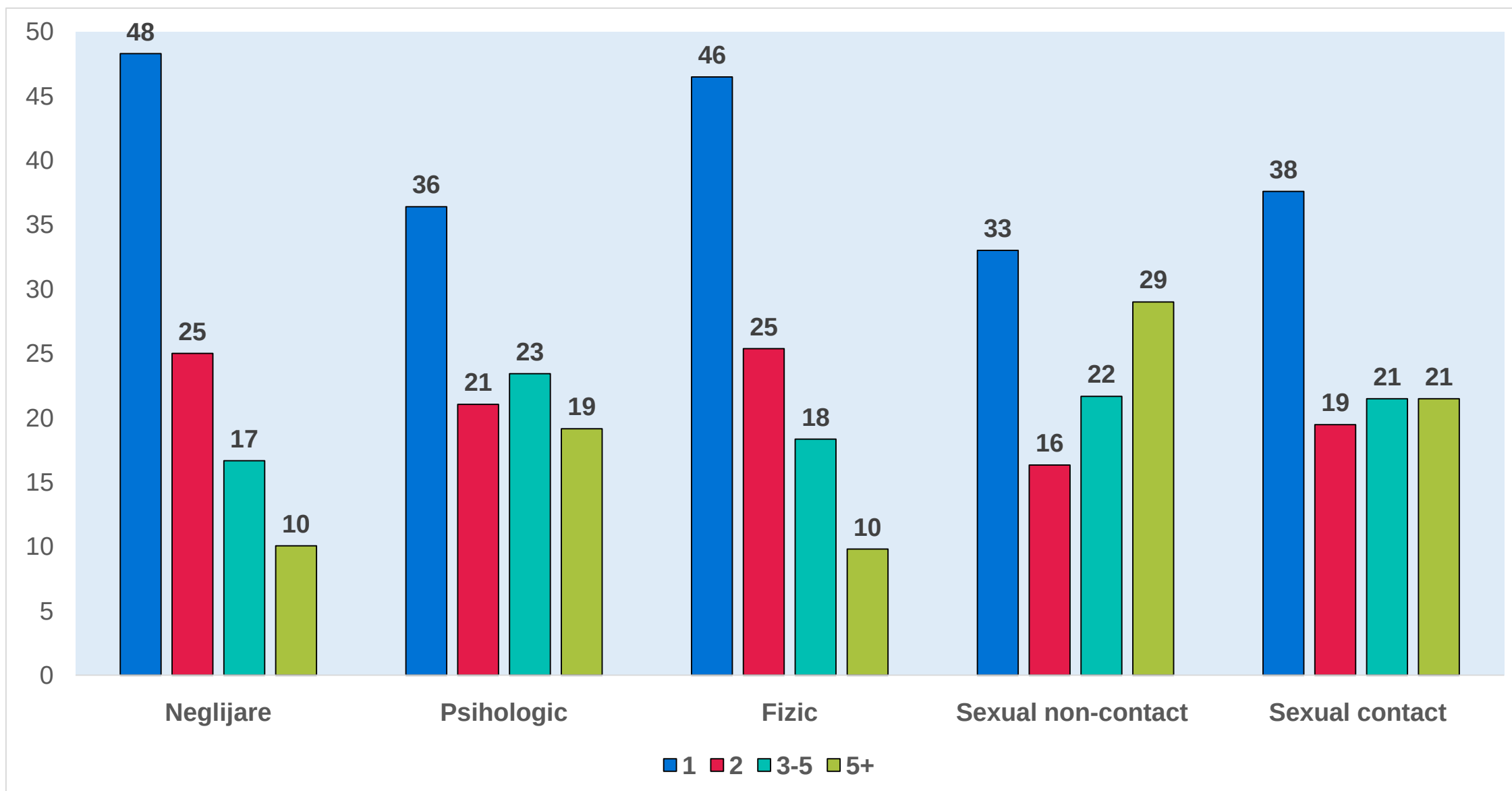
Frecvența experiențelor de abuz/violență pe tipuri



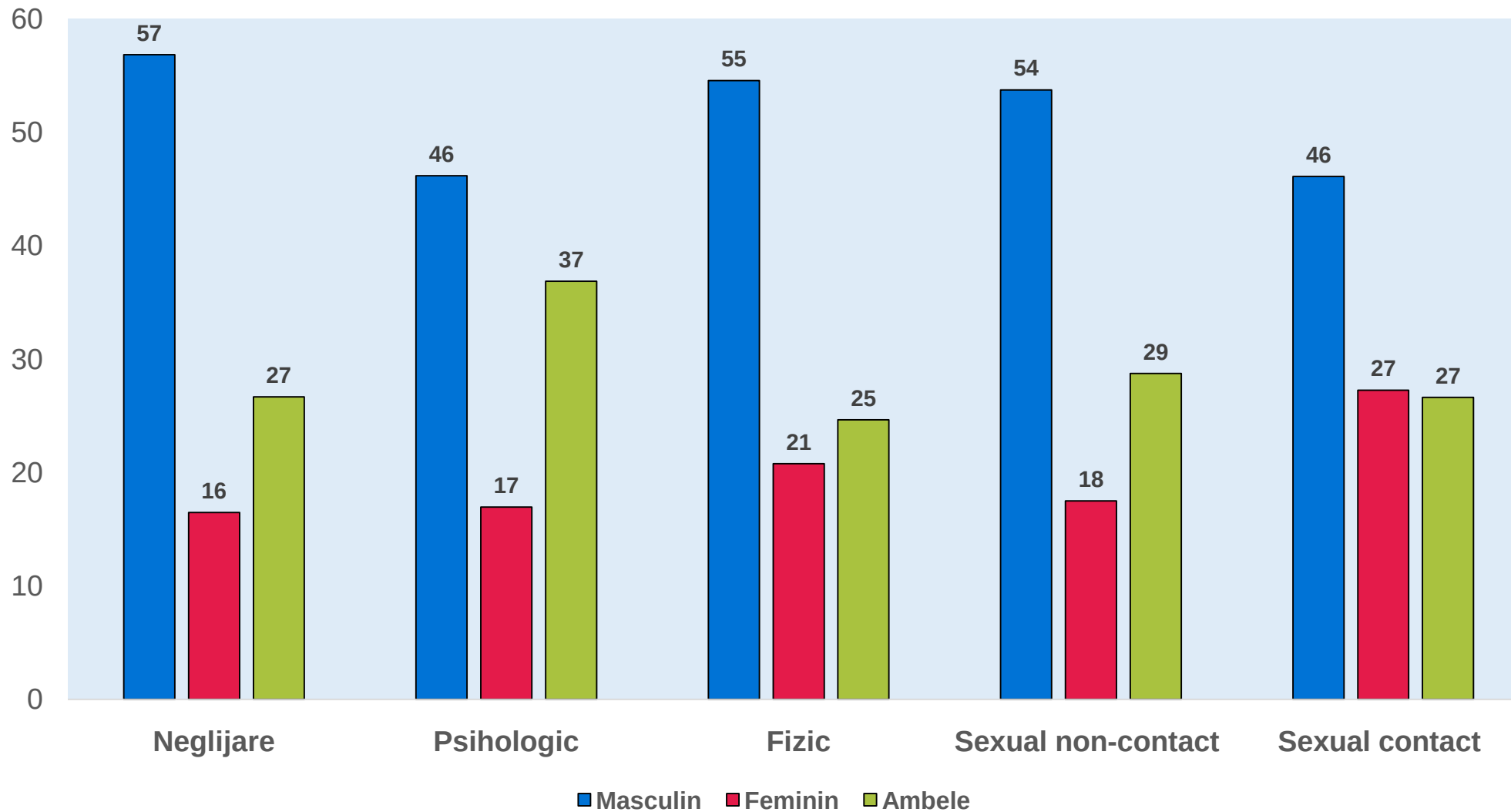
Durata experiențelor de neglijare și diferite tipuri de abuz/violență



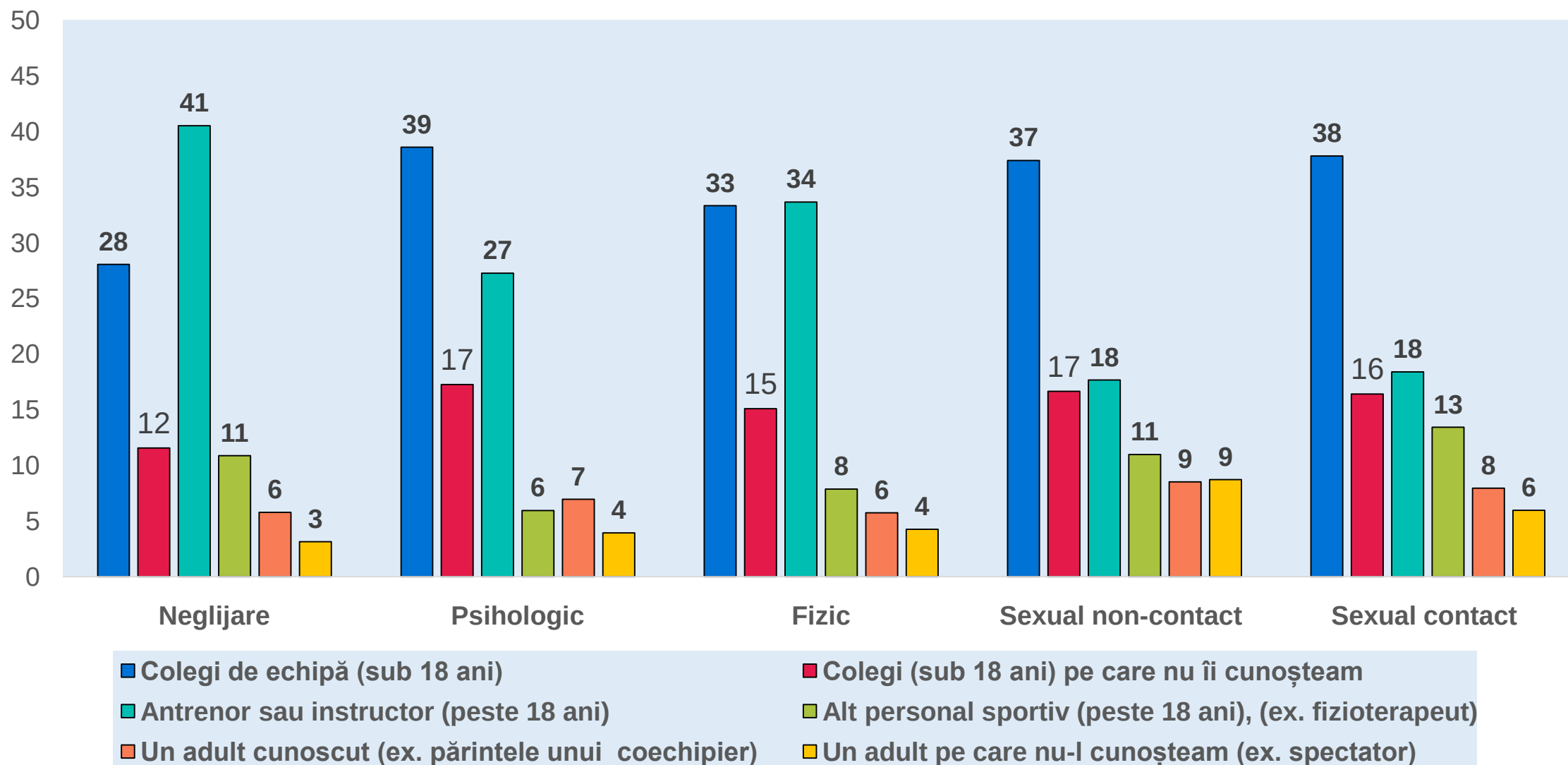
Caracteristicile făptuitorului: numărul (câți au fost) %



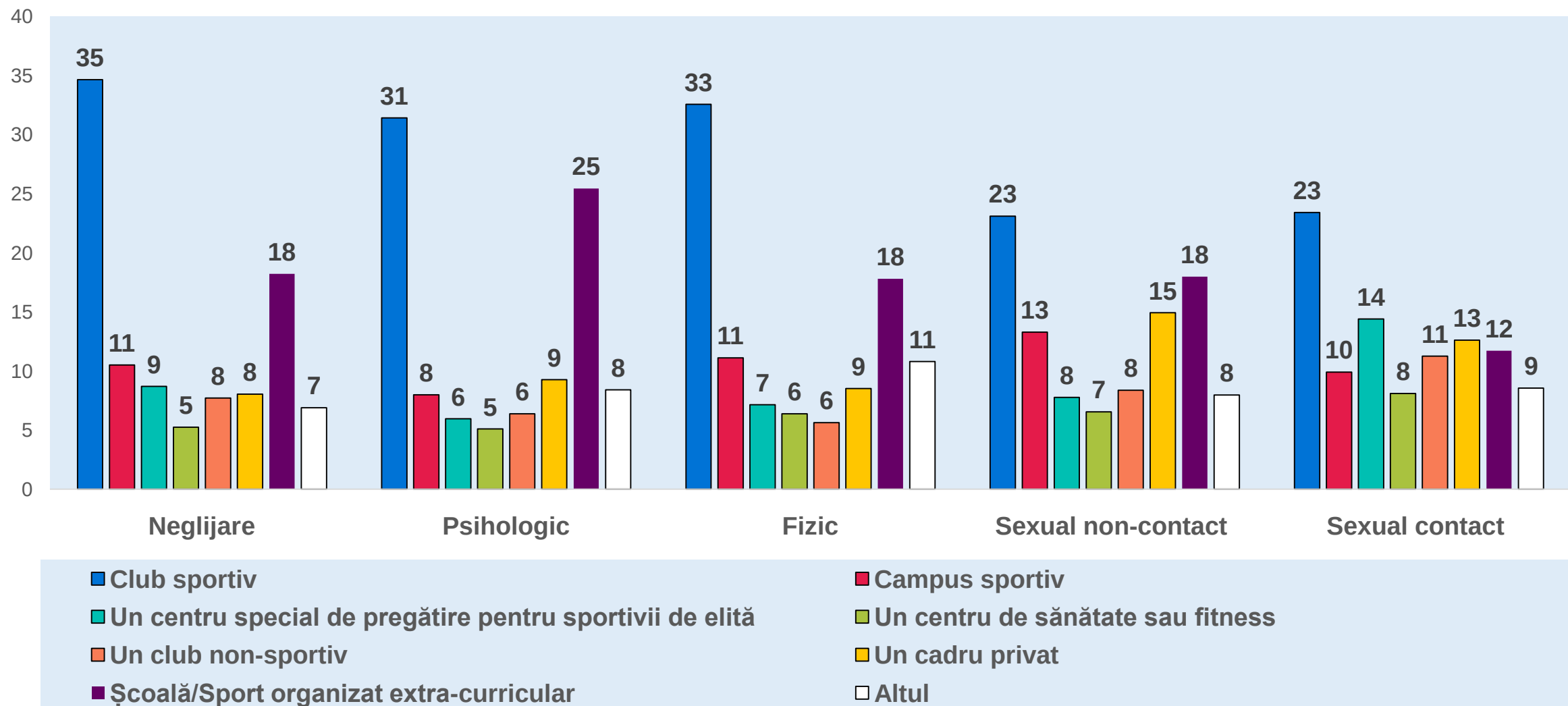
Caracteristicile făptuitorului: genul



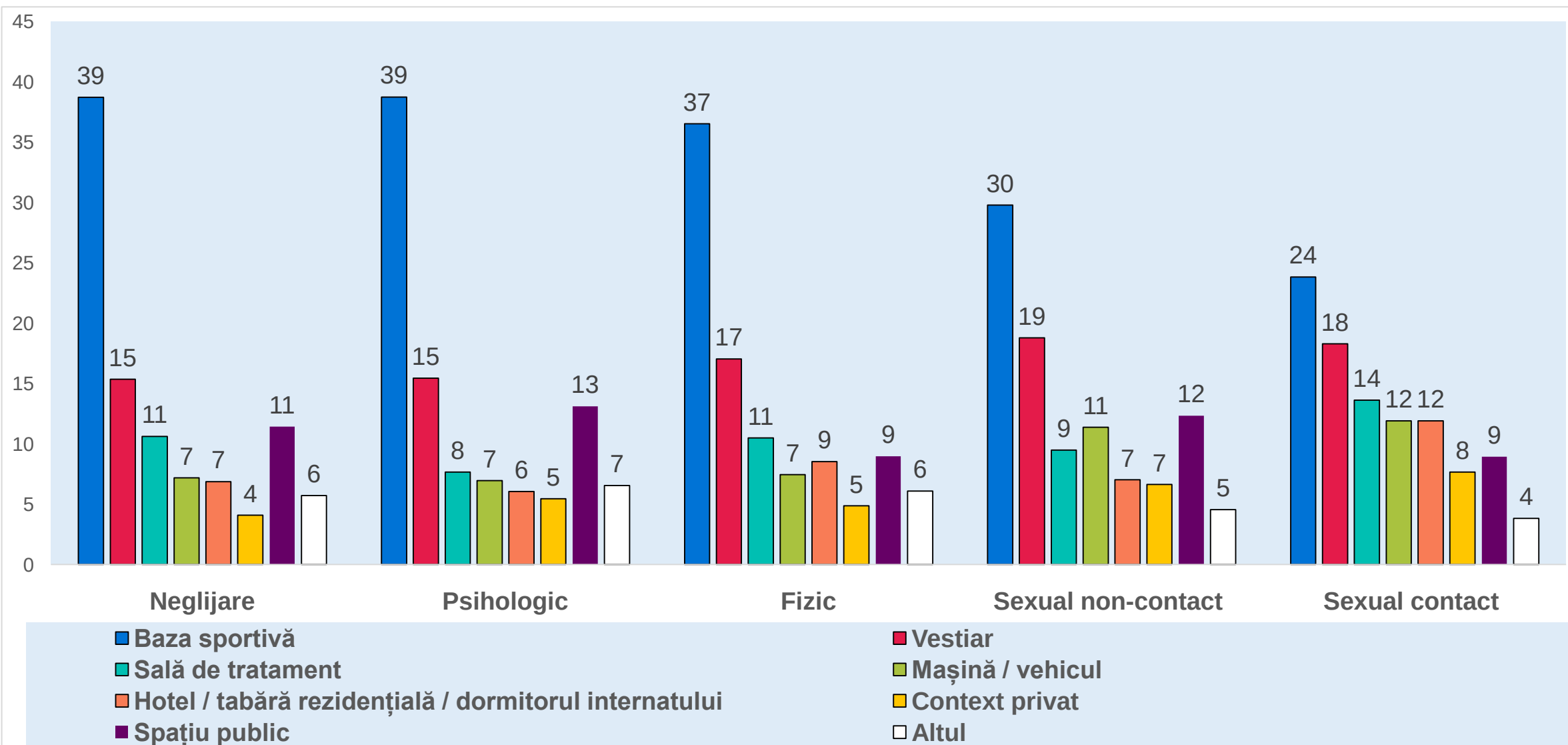
Caracteristicile făptuitorului: poziția /rolul



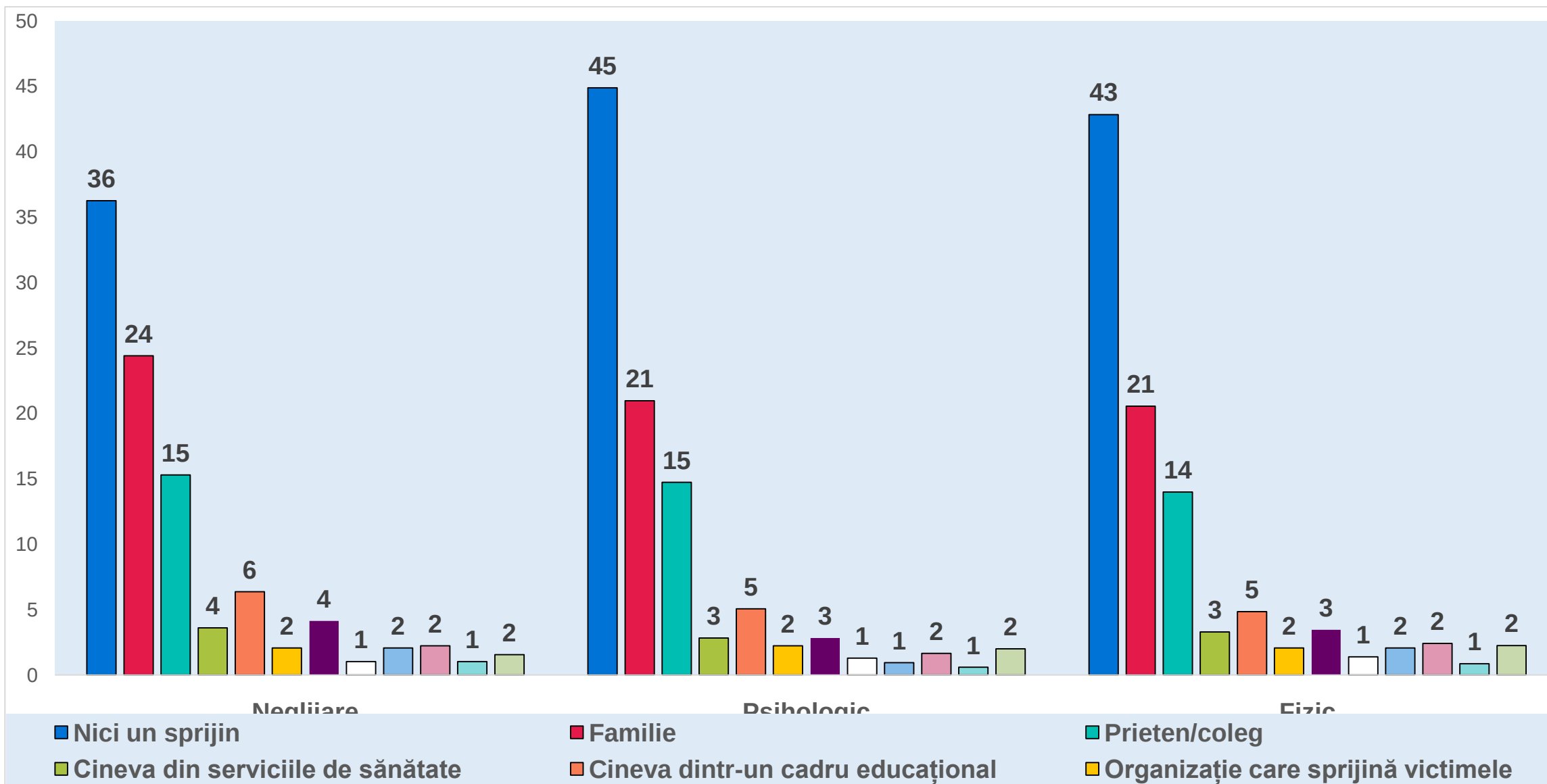
Contextul în s-au petrecut neglijarea, abuzul/violența (%)



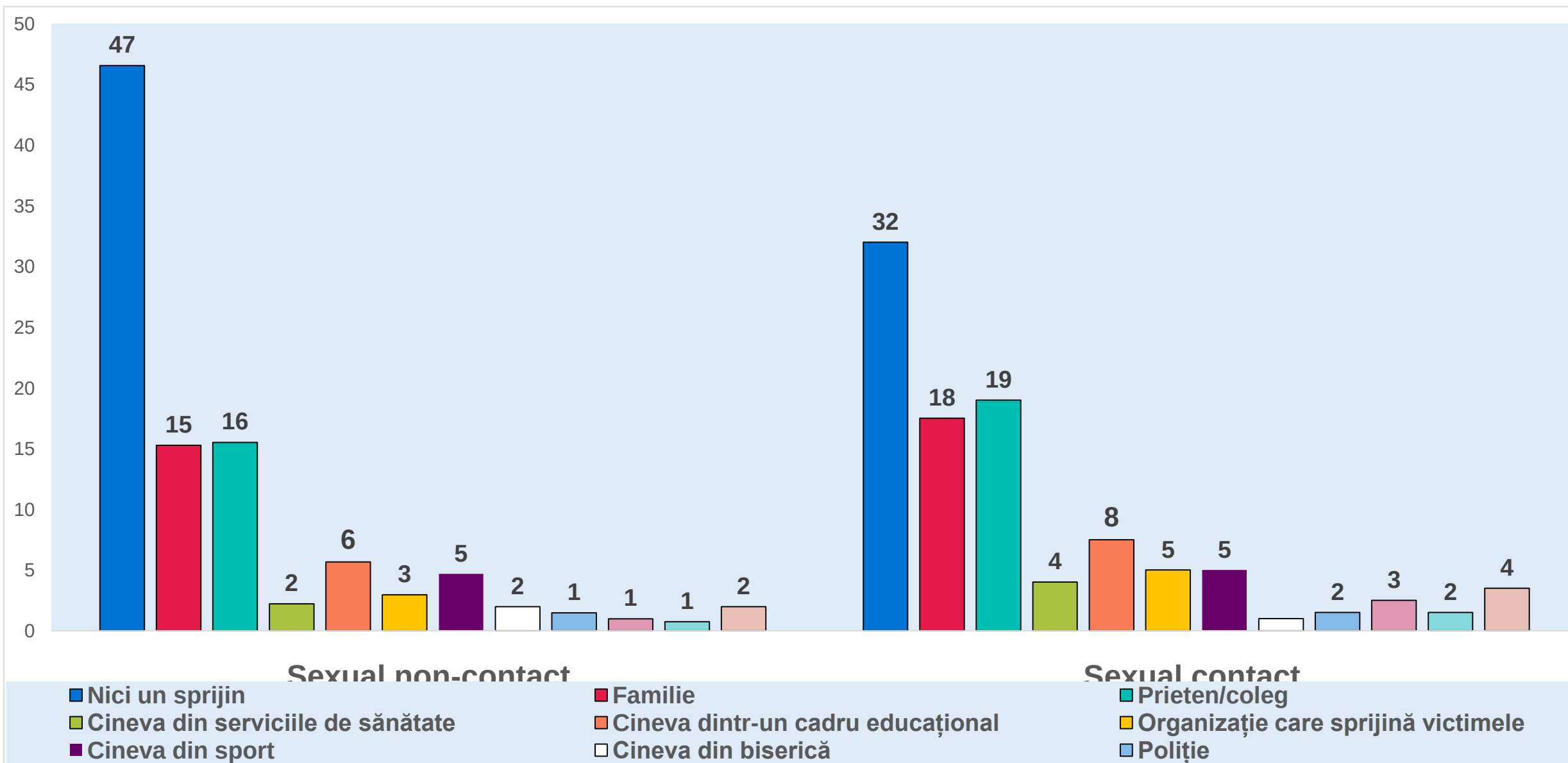
Locul unde s-au petrecut neglijarea și abuzurile



Divulgarea experiențelor și solicitarea sprijinului (%)



Dezvăluirea – solicitare ajutor/sprijin (%)

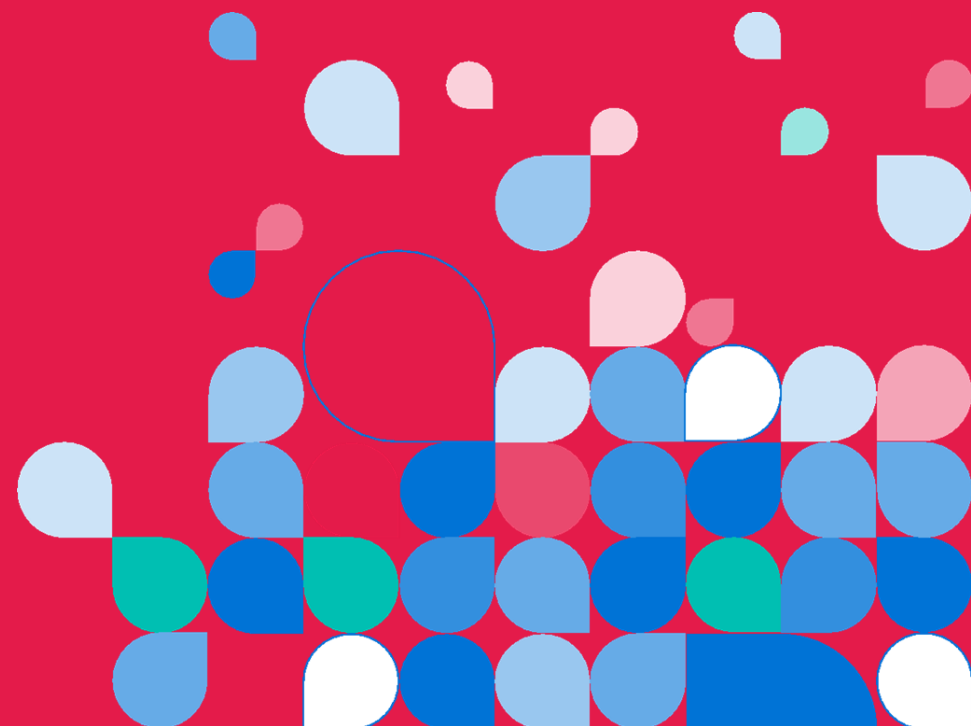


Constatări cheie



1. Abuzul/violența asupra copiilor este un fenomen larg răspândit în sport.
2. Prevalența abuzului asupra copiilor este mai mică în interiorul sportului decât în afara sportului.
3. Prevalența unor categorii specifice de abuz asupra copiilor în sport este diferită.
Cea mai frecventă experiență în sport a fost abuzul psihologic
4. Prevalența oricărei forme de abuz asupra copiilor în sport este mai mare la băieți decât la fete .
5. Prevalența abuzului asupra copiilor este cea mai scăzută în sportul recreațional față de cei care au participat în sport la nivel internațional.
6. Abuzul asupra copiilor are loc în toate contextele organizaționale în care sportul este oferit copiilor, dar cel mai adesea în clubul sportiv.
7. Făptuitorii în cadrul sportului au fost identificați predominant ca bărbați, dar nu exclusiv.
8. Abuzul/violența asupra copiilor este comisă atât de către adulți, cât și de colegi.
9. Majoritatea respondenților nu au dezvăluit cele mai grave experiențe decât rar familiei sau prietenilor.

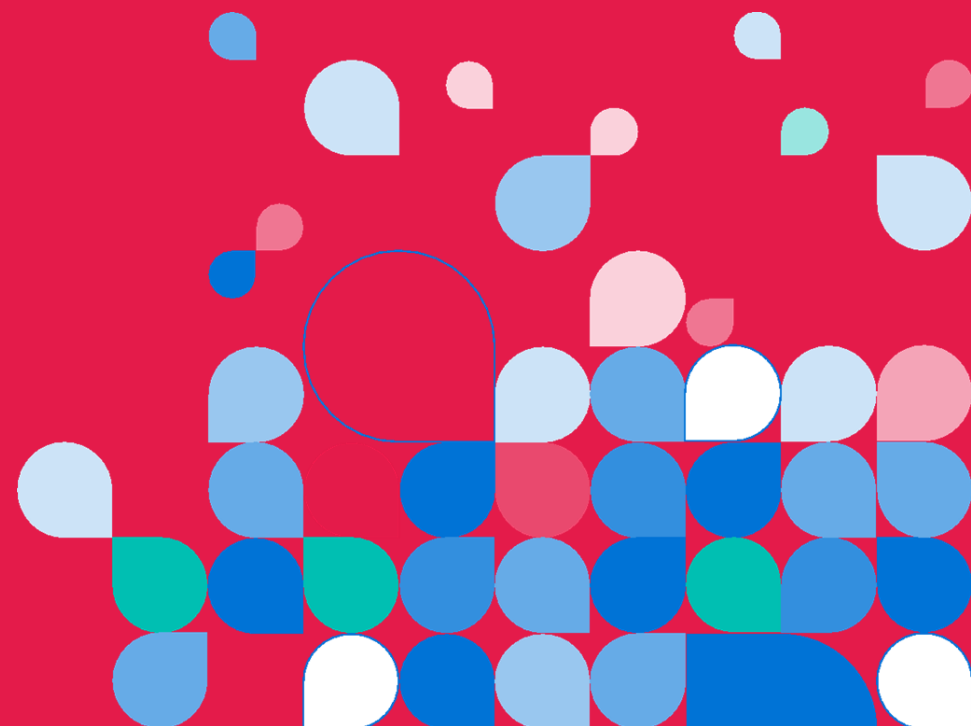
Limite



Limite

- Utilizarea unui eșantion de conveniență și nu probabilistic
- Eșantionul nu a fost selectat din toate disciplinele sportive deci nu reprezintă toți sportivii
- Chestionarul online, auto-administrat cu întrebări închise a limitat raportarea experiențelor
- Designul de studiu retrospectiv (bazat pe ce își aminteste participantul) poate duce la răspunsuri fals negative și fals positive

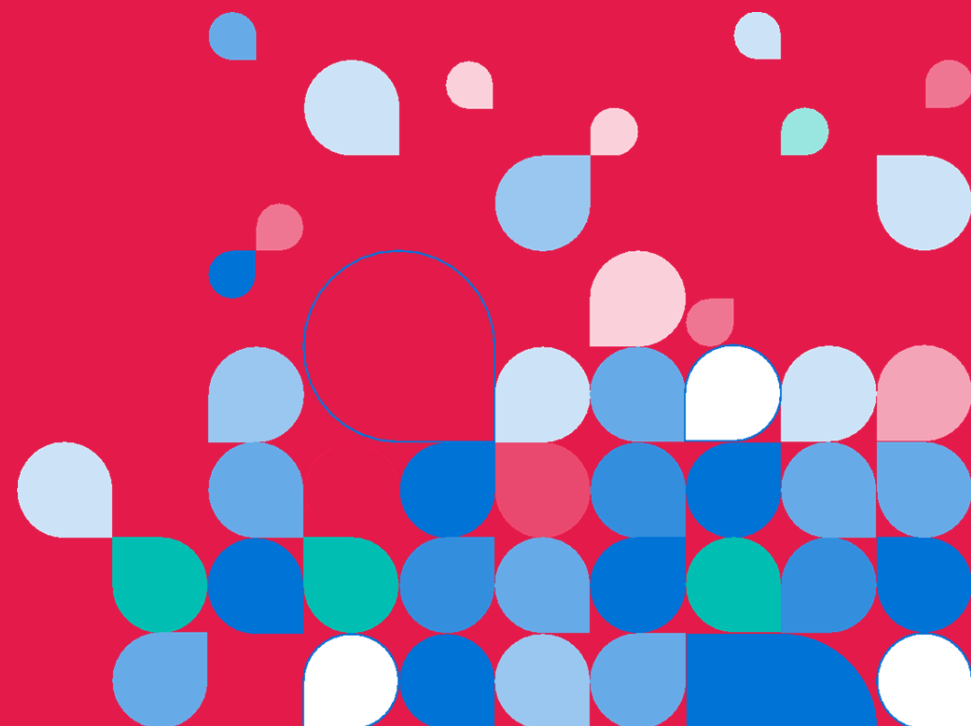
Concluzii



Concluzii

- Abuzul și violența asupra copiilor în sport sunt fenomene larg răspândite
- Sportul poate să nu ofere copiilor mediul protector, pozitiv și sănătos
- Abordarea abuzului asupra copiilor în sport necesită o schimbare culturală.
- Strategia care abordează abuzul asupra copiilor în sport trebuie să fie bazată pe dovezi științifice independente și solide.

Recomandări



Recomandări

A. Departamentele guvernamentale sau ministerele responsabile cu sportul ar trebui:

- Să se asigure că politicile și strategiile generale privind protecția și siguranța copilului se aplică și sportului.
- Să încorporeze cercetarea sistematică, longitudinală privind prevalența abuzului asupra copiilor în sport, în strategiile și planurile naționale de acțiune pentru sport.
- Să furnizeze un organism sau o agenție independentă la care cei afectați de abuz în sport să poată apela și să primească ajutor și sprijin.
- Să se asigure că eforturile de prevenire se extind la nivel local (de exemplu, cluburile sportive) și nu se limitează la federațiile sportive „umbrelă”.

Recomandări

B. Organismele naționale și federațiile ar trebui:

Să recunoască toate formele de abuz /violență asupra copiilor în cadrul sportului.

Să introducă măsuri pentru prevenirea violenței interpersonale în sport și să se asigure că drepturile copiilor sunt încorporate în toate nivelurile structurilor organizaționale din sport.

Să se asigure că politica strategică este bazată pe dovezi privind ratele de prevalență a violenței interpersonale împotriva copiilor.

Să evalueze și să îmbunătățească eficacitatea măsurilor de prevenire prin evaluarea longitudinală a abuzurilor asupra copiilor în sport.

Recomandări(3)

C. Strategiile de prevenire ar trebui:

- Să includă pregătire obligatorie pentru cei cu responsabilități în sport față de copii să recunoască toate categoriile de abuz/violență asupra copiilor, inclusiv violența între colegi.
- Să stabilească structuri independente și specifice sportului pentru sprijin, consiliere, reclamații și rapoarte (de exemplu, o linie telefonică de asistență).
- Să ia în considerare rolul important pe care personalul sportiv îl are în recunoașterea violenței interpersonale, primirea și gestionarea dezvăluirilor și sprijinul de care au nevoie pentru a-și îndeplini aceste roluri în siguranță și eficient.
- Să abordeze abuzul și violența asupra copiilor la toate nivelurile sportive (de la sportul de recreere la sportul de competiție și de elită) și să fie sensibile la potențialul de risc crescut în sportul de competiție.

Vă mulțumim!

Întrebări?

Coordonator internațional al proiectului: Prof. Mike Hartill

Echipa de cercetători din România: CS1.Dr. Ecaterina Stativă, coordonator național
Ec. Ioana Nanu, asistent cercetare

